БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 118 (17.698). • 23 май 1980 йил, жума • Баҳоси 2 тийин.

ЭКИНЛАР ПАРВАРИШИ — ЗАРБДОР ИШИМИЗ!

МАРРАЛАР МАСЪУЛИЯТИ

Ҳақиқий деҳқон улкан пахта хирмонлари дуркун ва соғлом ғўза тупларидан, тўлиқ гектарлардан бунёд бўлишини ҳамиша яхши ҳис қилади. Колхозимизнинг пахтачиликда кўзи пишиган миришкорлари, мутахассисларимиз, кўпни кўрган деҳқонларимиз масаланинг ана шу томонига ҳамма вақт бўлганидек алоҳида аҳамият билан қараб келмоқдалар. Бирорта ҳам уяни бўш қолдирмаслик, ҳар гектар майдонда тўлиқ кўчат бўлишига эришиш бизнинг қатъий шиоримиз бўлиб қолмоқда.

Апрель ойининг охири ва май ойининг бошларида бўлиб ўтган Қўқон шамоли ва ёғингарчиликдан сўнг бир қисм майдонларимизда ғўза нобуд бўлди. Қатқалоқ юзага келди. Агар қатқалоққа қарши шошилинч кураш олиб борилмаса, ғўзаси нобуд бўлган майдонларга қайта чигит экилмаса, кўчати ола бўлиб қолган ерлардаги ғўзалар ўрни тўлдирилмаса кўзланган марраларни эгаллаш мушкул эканлиги хўжалигимизда каттадан кичик ҳаммага яхши аён. Шу боисдан ҳам чигити қайта экилиши зарурати туғилган майдонларга тез фурсат ичида қайта уруғ ташланди. Механизация, мавжуд ишчи кучлари тўла сафарбар этилиб, қатқалоққа барҳам берилди. Кўчати ола бўлиб қолган ерларга қўшимча чигит экиш ҳам тез кунлар ичида ниҳоясига етказилди.

Шу кунларда 1260 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш учун кураш қизиб кетди. Далаларимизда 32 чопиқ трактори тўла қувват билан ишлатилмоқда. Мутахассислар, миришкор деҳқонларимиз биринчи ва иккинчи комплекс парвариш юқори сифатли бўлиши устидан назорат қилиб, юз берган камчиликларни ўрнида бартараф этишга эришмоқдалар. Шунингдек, моҳир механизаторлар бошқараётган мослама ҳамда механизмлар ҳам қатор ораларни юмшатиш, культивация қилишда ғоят қўл келмоқда.

Пахта ёзни ёз, қишни қиш демайдиган, ҳамма фаслда ҳам сабот ва матонат кўрсатиб тер тўкадиган олтин қўлли, сабр-тоқатли, матонатли кишилар меҳнати билан дунёга келади. Юқори ҳосилли бригадалардан бири КПСС XXV съезди делегати, республика Олий Совети депутати Мирзатилла Ўролов ана шундай тадбиркор, новатор пахта усталаридан биридир. Юқори ҳосил етиштириш йўлида ҳамиша изланадиган, тажрибакор пахтакорлар тўплаган тажрибалар билан илғор агротехника усулларини уйғунлаштириб иш тутаётган бригада аъзолари бу йил 66 гектар ерда деҳқончилик қилишмоқда ва 60 центнерлик маррани эгаллашга шайланиб туришибди. Уста пахтакор ўртоқ М. Жўраев бошлиқ бригада коллективи бу йил гектар бошига 60 центнердан хирмон кўтаришга қарор қилган. Бригада далаларида иш ҳам шунга яраша ташкил этилган. Бригада пахтазорларида ғўзалар кундан кунга яшнаб, барқ уриб ўсяпти. Ёмғир ва шамолдан зарарланган майдонларда ҳам кўчатлар текислаб олинди.

Колхозимизда ана шундай номдор, районимиздагина эмас, областимизда ҳам номлари тилга тушган ажойиб пахта усталари кўплигидан ҳақли равишда фахрланамиз. О. Раҳмонова, Т. Пўлатов, А. Маматов, Й. Қосимов каби уста деҳқонлар раҳбарлик қилаётган коллективлар ҳам бу йил 60 центнерлик довонни кўзлаб фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Умуман, бизнинг хўжалигимизда энг қийин шароитларда деҳқончилик қилаётган бригадалар марраси 40—42 центнердан кам эмас.

Шу йил аввал баҳордан, колхозимизнинг умумий йиғилиши минбаридан бу йил 6300 тонна «оқ олтин» армуғон этилади, деган оташин сўзлар жаранглаб эшитилган эди. Гоҳ ёмғир, гоҳ шамол бўлиб, чанг ва тўзонлар бот-бот кўтарилиб турган шу мураккаб кунларда колхозимиз аъзолари бу сўзларни бир дақиқа бўлсин ёдларидан чиқарганлари йўқ. Биз асосий майдонларда гектар бошига деярли 100 минг туп кўчат бўлишини таъминладик. Лекин ҳар бир картанинг ўз табиати борлигини унутмаслик керак. Шунга кўра маълум майдонларда 110—120 минг тупгача ғўза кўчатлари бўлишига эришяпмиз.

Тадбирли пахтакорлар машина терими ғамини ҳозирдан ейди. Хўжалигимизда бу йил 600 гектар майдоннинг пахтаси машиналарда терилиши керак. Бу, мазкур хўжалик йилида 2,5 минг тонна пахта «зангори кема»лар бункерларидан тўкилади демакдир. Ғўза парвариши ҳамда бошқа агротехник тадбирлар худди шунга риоя қилинган ҳолда ўтказилмоқда. Механизаторларимиз, мутахассислар, қолаверса, ҳосилдорликни кўтариш учун масъул бўлган барча ўртоқлар бутун вегетация давомида бу нарсани бирор дақиқа бўлсин унутмасликка даъват этилгандир.

Шуни мамнуният билан айтиб ўтишни истардимки, колхозимиз пахтакорлари қимматбаҳо хом ашё — «оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштиришда ўзига хос анъаналарга эгадирлар. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини тўрт йилдан буён сурункасига қўлимизда сақлаб келаётганлигимиз ҳам бунга яққол мисол бўлади. Биз бу маррани асло қўлдан бой бермоқчи эмасмиз.

М. МАДАМИНОВ,
Фарғона область Киров районидаги «Москва» колхози раиси, республикада хизмат кўрсатган пахтакор.

ҚУМҚЎРҒОН ПИЛЛАКОРЛАРИНИНГ МЕҲНАТ МУВАФФАҚИЯТИ

Сурхондарё областидаги Қумқўрғон районининг меҳнаткашлари КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошира бориб пилла сотиш давлат планини муддатидан илгари, 19 майда бажардилар. Белгиланган 64,8 тонна ўрнига 65 тонна юқори сифатли хом ашё топширилди. Ҳар қути қурт уруғидан ўрта ҳисобда 60 килограммдан пилла олинди.

«Москва», «Қизил Октябрь» колхозлари ва Гагарин номли совхоз планнинг бажарилишига катта ҳисса қўшдилар. «Москва» колхозидан Сувонова, «Қизил Октябрь» колхозидан Абдуллаева, Ульянов номли колхоздан Саидов бошлиқ звенолар яхши меҳнат қилдилар. Улар ҳар қути қурт уруғидан 147—158 килограммга етказиб пилла олдилар.

Қумқўрғон районининг меҳнаткашлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, давлатга яна 20 тонна пилла топшириш мажбуриятини олдилар.

(ЎзТАГ).

АМУДАРЁ СУВИ ҚЎРИҚ ЕРЛАРГА ЕТИБ КЕЛДИ

Амударё суви ўн уч километр узунликдаги янги каналдан Маликчўл массивида ўзлаштирилган қўриқ ерларга етиб келди. Канал Бухоро областидаги Навоий ва Навбаҳор районларидаги 6 минг гектардан кўпроқ пахтазорни суғоради.

Янги канал Навоий машина каналининг давомидир. У ўтган йили фойдаланишга топширилган эди. Шу нарса диққатга сазоворки, йигирма километр узунликдаги Навоий канали уч йил мобайнида қурилди, Маликчўл каналини барпо этиш учун атиги уч ой вақт талаб қилинди. Биринчи канал қазиш техникаси ёрдами билан барпо этилган бўлса, иккинчи канал белгиланган жойларда портлатиш усулидан фойдаланиб қурилди. (ЎзТАГ).

ТЕЗ ВА СОЗ ЭКИНГ

Республика областларида шоли экишнинг бориши тўғрисида шу йил 22 майга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда; учинчи устун — мавсум бошидан буён (топшириққа нисбатан процент ҳисобида).

СУРХОНДАРЁ	—	100,0
НАМАНГАН	—	100,0
ТОШКЕНТ	—	100,0
СИРДАРЁ	—	100,0
Хоразм	1,8	96,0
Андижон	0,6	91,1
ҚҚАССР	4,2	83,3
Республика бўйича:	2,9	89,2

Эл дастурхонига

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. Калинин районидаги «Хасково» совхози йирик сабзавоткор ва кўплаб картошка етиштирувчи хўжаликлардан саналади. Хўжалик меҳнатчилари шаҳарликлар дастурхонини турли-туман ноз-неъматлар билан маъмур этмоқдалар. Бу ерда эртанги картошка қазиш давом этяпти. Қобил Муҳамедов бошчилик қилаётган бригада аъзолари ҳар гектар ердан 8—10 тоннадан картошка олиш мажбуриятини қабул қилишган.

Суратларда: (юқоридан) совхознинг 1-бўлим механизатори Жонзоқ Илёсов. У ҳар куни 7—8 гектар майдондаги экин қатор ораларига ишлов бермоқда, озиқлантирмоқда. Ўртадаги суратда картошка ва помидор аралаштириб экилган майдонни кўриб турибсиз. Пастда эса совхознинг илғор ишчиларидан Мухтарама ва Мавлуда Муҳамедовалар картошка ҳосилини йиғиштириб олишмоқда.

Е. Ботиров фотолари.

«ПРОГРЕСС—9» МУСТАҚИЛ УЧА БОШЛАДИ

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 21 май (ТАСС). 20 май, Москва вақти билан соат 21 дан 51 минут ўтганда биргаликдаги учиш программаси бажарилиб бўлгандан сўнг «Прогресс-9» автомат юк транспорт кемаси «Салют-6» — «Союз-35» орбитал комплексидан ажратилди.

Юк кемасини комплексдан ажратиш ва олислатиш жараёнини учишни бошқариш марказининг мутахассислари ва космонавтлар Попов билан Рюмин кузатиб турдилар.

Юк кемаси комплекс таркибида учиб юрган вақтда катта ҳажмдаги иш бажарилди. Космонавтлар «Прогресс-9» транспорт кемасининг юкини тушириб олдилар, ишлатиб бўлинган асбоб-ускуналарни қисмларга ажратиб, юк бўлмасига олиб ўтдилар. «Салют-6» станциясининг бирлашган мотор қурилмаси идишларига «Прогресс-9» бакларидан қўшимча ёнилғи қуйиб олинди ва орбитал комплекснинг бўлмаларига транспорт кемасининг баллонларидан ҳаво тўлдирилди. 16 май куни «Прогресс-9»нинг мотор қурилмаси ёрдамида комплекснинг ҳаракат траекторияси тўғриланди.

Леонид Попов билан Валерий Рюмин «Салют-6» илмий станцияси ичида ишлашни давом эттирмоқдалар.

Телеметрия ахборотининг маълумотларига кўра, «Салют-6» — «Союз-35» илмий-тадқиқот комплексининг ва «Прогресс-9» кемасининг системалари нормал ишлаб турибди.

Космонавтлар ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

ЯНГИЛИКЛАР — МЕҲНАТКАШЛАР ТУРМУШИГА

22 май куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов раислигида аҳоли турмуш маданиятини ошириш республика кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди.

Кенгаш Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимовнинг янги урф-одатлар ва расм-русмларни пропаганда қилиш ва меҳнаткашлар турмушига жорий этишнинг аҳволи ҳамда уларни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисидаги ахборотини тинглади.

Кейинги вақтларда республикада янги урф-одатлар ва расм-русмларни, байрамлар ва анъаналарни пропаганда қилиш ҳамда турмушга жорий этиш масалаларига эътибор кучайтирилди. КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори асосида ушбу масалалар коммунистларнинг, меҳнат коллективларининг доимо диққат марказида турибди. Илмий-амалий конференциялар, семинарлар ўтказилмоқда, областларда, шаҳарлар ва районларда тегишли кенгашлар ва комиссиялар ташкил этилган бўлиб, улар ишлаб турибди. Янгиликларни меҳнаткашларнинг турмушига жорий этишда «Билим» жамиятининг маданий-оқартув муассасалари ва ташкилотлари, матбуот, телевидение, радио, республика илмий атеизм уйи ва унинг филиаллари, халқ университетлари фаол иштирок этмоқдалар.

Шу билан бирга ҳали кўпгина ҳал этилмаган масалалар, фойдаланилмаётган имкониятлар мавжуд. Мажлисда айтиб ўтилганидек, даставвал ҳозирдаёқ мавжуд миллий ва интернационал анъаналарни ривожлантиришга ва бойитишга, халқнинг бой мероси негизида янги урф-одатлар ва расм-русмларни яратишда давомийликка эришиш, улар замон руҳига ва социалистик турмуш тарзига мос бўлиши учун ҳамма ишни қилиш зарур. Оилавий турмуш тантаналарини, жамоат ва ишлаб чиқариш байрамлари ҳамда расм-русмларини ташкил этиш ва ўтказишга алоҳида эътибор бериш, уларнинг маънавий ва эстетик таъсирини кучайтириш керак. Кенгаш мажлисида янги урф-одатлар ва расм-русмларни пропаганда қилиш ҳамда меҳнаткашлар турмушига жорий этиш борасидаги бутун фаолиятни мувофиқлаштириш, бу соҳада тўпланган тажрибани мунтазам суратда умумлаштириш ва оммалаштириш учун махсус комиссия тузилсин, деган таклиф киритилди.

Республикада уй-жой, коммунал-маиший объектлар қурилиши ҳажмлари муттасил ўсмоқда ва унинг суръатлари ошиб бормоқда. Шу беш йилликнинг тўрт йили ичида салкам 21 миллион квадрат метр, шу жумладан Тошкентда 3,4 миллион квадрат метр уй-жой майдони қурилиб, фойдаланишга топширилди. Водопроводлар тармоғи 1700 километрдан кўпроқ кенгайди, бошқа кўпгина коммунал иншоотлар барпо этилди. Беш йиллик бошидан буён аҳолига маиший хизмат кўрсатиш плани қарийб ўн миллион сўмлик ошириб бажарилди.

Кенгашнинг мажлисида республикада уй-жой, коммунал ва маиший объектлар қурилишининг бориши тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси Қ. А. Аҳмедов, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов, республика коммунал хўжалиги министри А. М. Илюхин, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министри А. И. Бродова ахборот бердилар.

Кенгаш ижобий тажрибани қайд этиш билан бирга эътиборни шунга жалб қилдики, уй-жой қурилиши, коммунал ва маиший хизмат тармоқларини ривожлантириш суръатлари ҳамон меҳнаткашларнинг ҳозирги талаб-эҳтиёжларидан орқада қолмоқда. Қабул қилинган тавсияларда ўн биринчи беш йилликнинг охирига бориб, республикада ҳар бир оилани алоҳида квартира билан таъминлаш, коммунал ва маиший хизмат кўрсатиш ҳажмини эса икки баравар кўпайтириш учун уй-жой, коммунал ва маиший объектлар қурилиши ҳажмини кўпайтиришга, уни жадаллаштириш ва сифатини яхшилашга қаратилган тадбирлар кўзда тутилди.

Каттақўрғон шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. Мелиев ва Москва район партия комитетининг биринчи секретари Н. Турсунов мажлисда мактабгача тарбия муассасалари тармоғини ривожлантириш ва улардаги болалар сонини кўпайтириш тадбирлари тўғрисида ахборот бердилар. Кенгаш Каттақўрғон шаҳрида ва Москва районида тўпланган тажрибани ҳамда ишлаб чиқилган тадбирларни маъқуллаб, уларни кенг оммалаштириш учун тавсия этди. Каттақўрғонликлар мактабгача тарбия болалар муассасаларининг фаолиятини тубдан яхшилаш, уларнинг тармоғини кенгайтириш комплекс планини туздилар, ўқув моддий базасини мустаҳкамлаш юзасидан оталиқ ёрдами самарадорлигини оширдилар. Москва районида мактабгача тарбия муассасалари тармоғини ривожлантириш мақсадида янги бинолар қуришдан ташқари кўпгина маъмурий бинолар болалар боғчалари ва яслилари учун берилмоқда. Каттақўрғонда ҳам, Москва районида ҳам шу йилнинг охирига бориб болаларнинг мактабгача тарбия билан қамраб олинишини саксон процентга етказиш учун шарт-шароитлар вужудга келтирилган.

Мажлисда Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади. Партия XXV съезди белгилаган социал иқтисодий программанинг муваффақиятли амалга оширилиши совет кишиларининг турмуш даражасини юксалтиришга, уларнинг фаровонлигини ўстиришга катта таъсир ўтказди. Меҳнаткашларнинг турмушини янада юксак моддий ва маданий асосда қайта қурмоқ учун янги имкониятлар пайдо бўлди. КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори, партиянинг программа аҳамиятига молик бошқа ҳужжатлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмалари мана шунга йўналтиради. Ўртоқ Рашидов таъкидладики, КПСС XXVI съездига ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездига тайёргарлик билан боғлиқ бутун фаолият меҳнат аҳли тўғрисидаги, унинг бахт-саодати ҳақидаги ғамхўрлик билан суғорилган бўлиши керак. Уй-жой қурилиши суръатларини жадаллаштириш, унинг ҳажмини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш тўғрисидаги масала энг муҳим вазифалардан биридир. Шу масалани муваффақиятли ҳал этиш учун имкониятларимиз бор ва бу имкониятлар тўла-тўкис амалга оширилиши керак. Аҳолига коммунал ва маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш масалалари доимо диққат марказида туриши зарур, бу соҳада ҳам ҳали талайгина ҳал этилмаган вазифалар мавжуд. Партия ҳамиша ғоят зўр эътибор бериб келаётган масала — ёш авлод тўғрисидаги масала бўлиб, у алоҳида муҳим аҳамиятга эгадир. Оналик ва болаликни муҳофаза қилишни яхшилаш учун барча мавжуд имкониятлардан фойдаланиш, мактабгача тарбияни ривожлантириш ва яхшилаш борасидаги илғор тажрибани кенг оммалаштириш зарур. Ҳамма болалар ёшлик чоғиданоқ инсоннинг уйғун камол топишини таъминлайдиган тарбия билан қамраб олинишига интилиш керак.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари И. Г. Анисимкин, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев, Н. Маҳмудов, Г. М. Орлов, С. У. Султонова иштирок этдилар. (ЎзТАГ).

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Бош секретари,
Чехословакия Социалистик Республикаси Президенти

Ўртоқ Густав ГУСАККА

Азиз ўртоқ Густав Гусак!

Чехословакия Социалистик Республикаси Президенти қилиб сайланишингиз муносабати билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми номидан ва шахсан ўз номимдан Сизни қизғин табриклаётганлигимдан ғоят мамнунман.

Олий давлат лавозимига Сизнинг қайта сайланганлигингиз — ўз Коммунистик партиясига ва ўзининг бутун ҳаётини Социалистик Чехословакиянинг бахт-саодати ва гуллаб-яшнаши йўлидаги курашга бағишлаган шахсан Сизга Чехословакия халқининг чуқур ҳурмати ва ишончини кўрсатувчи далилдир.

Совет кишилари Сизнинг қардош мамлакатнинг атоқли партия ва давлат раҳбари, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг таниқли арбоби, Совет Иттифоқининг қалин дўсти эканлигингизни яхши биладилар ва мустаҳкам Совет — Чехословакия дўстлиги ва ҳар томонлама ҳамкорлиги мамлакатларимиз халқларининг манфаатлари йўлида, бутун социалистик ҳамдўстликни янада жипслаштириш, тинчлик ва социализм улуғ ишининг тантанаси йўлида бундан кейин ҳам муваффақиятли ривожланаверади, деб ишонч билдирадилар.

Азиз ўртоқ Густав Гусак, Сизга чин қалбимиздан сиҳат-саломатлик ва Чехословакия халқининг бахт-саодати, ривожланган социалистик жамият қуриш йўлидаги самарали фаолиятингизда янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

Л. БРЕЖНЕВ.

КУРАШГА ЧОРЛОВЧИ ЛЕНТАЛАР

Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари кинофестивали. Тошкент-80

✦ ЯНГИ ОЗОД МАМЛАКАТНИНГ БИРИНЧИ КИНОЛЕНТАСИ

✦ ВАТАН ОЗОДЛИГИ УЧУН ОЛИБ БОРИЛГАН КУРАШ ТЎҒРИСИДА ҲИКОЯ

✦ ТОШКЕНТ ФЕСТИВАЛИ БАРЧА ЭКРАН УСТАЛАРИ УЧУН КАТТА МАКТАБ

Тошкент фестивали давом этмоқда. Ҳар куни салкам юз мамлакатнинг вакиллари машҳур кинематографиялар ва ҳали жуда ёш, эндигина атак-чечак қилаётган кинематографиялар яратган ленталар билан учрашмоқдалар. Томошабинлар фильмларга, уларнинг яратувчиларига, Тошкентга келганларга ҳам, келолмай қолганларга ҳам қарсак чалмоқдалар.

Никарагуалик оператор Альваро Хименес Тошкент фестивалига келгани йўқ. Кела олмади: жанглар вақтида олган жароҳати янгиланиб қолди. Сомоса диктатурасига қарши курашнинг қатнашчиси, партизан ҳаракатининг тилларда достон бўлган Сандино байроғи остида бирлашган армиянинг солдати Альваро Хименес қўлида автомат ва кинокамера билан ўз халқининг озодлиги учун жанг қилди... Никарагуа халқининг озодлик учун қаҳрамонона кураши тўғрисидаги лента шундай яратилди. Бу янги озод мамлакатнинг биринчи кинолентаси шундай дунёга келди...

Никарагуа кинематографиячиларининг лентаси Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари VI Халқаро кинофестивалининг қатнашчилари ва меҳмонларига, тошкентлик томошабинларга жонни фидо қилиш эвазига курашиб қўлга киритилган озодлик тўғрисида, янги ҳаёт қуришга қарор берган Америка қитъасидаги шу мамлакатнинг дастлабки қадамлари ҳақида ҳикоя қилиб берди. Ерларни, шахталарни давлат ихтиёрига олиш, мактаблар очиш, биринчи болалар санъат мактабини ташкил этиш, қаҳрамон халқнинг биринчи қўшиқлари, солдат операторнинг кинокамерасида «Озод ватан ёки ўлим!» деб ёзилган сўзлар жаранглаётган қўшиқлар.

Мозамбик кинематографиячиларининг дастлабки бадиий фильми ҳам ватан озодлиги учун олиб борилган кураш тўғрисидадир. Мустамлакачиларга қарши миллий ҳаракат тарихининг ҳақиқий воқеалари шу фильмга асос қилиб олинган. Ҳатто фильмнинг «Муэда» деб аталиши ҳам мамлакат шимолидаги қишлоқнинг номидан олинган бўлиб, у ерда мустамлакачилар ўз ҳуқуқларини қаттиқ туриб ҳимоя қилган деҳқонлардан қонли ўч олишган. Шу лента учун Тошкент дастлабки халқаро ва дастлабки чет эл экрани бўлди. «Муэда» фильмини Мозамбикнинг шаҳарларидагина эмас, шу билан бирга кичик қишлоқларида ҳам баъзан кетма-кет бир неча марта кўрсатишга тўғри келди. Ҳали яқиндагина Мозамбикда мустамлакачи маъмурлар «Потемкин броненосеци» фильмини кўрганлиги учун кишиларни қамоққа олиши мумкин эди.

Ёш кинематография фильмлари аҳолисининг 85 проценти саводсиз бўлган мамлакатда агитация-маърифатчилик ишларининг катта қисмини ўз зиммасига олган. Бу ишда эса Тошкент фестивали ватаним кинематографиячилари учун катта мактаб бўлади, деб ҳисоблайди Мозамбик миллий институти директорининг ўринбосари Педро Пимента. Бу ерга кўрилган ленталар, бошқа мамлакатлардан келган ҳамкасблар билан учрашувлар мозамбиклик кино арбобларига ўз фильмларини ёрқинроқ, оммабоп қилишларига, Мозамбикда янги ҳаёт қурилиши тўғрисида, халқнинг кураши ва порлоқ келажакка ишончи тўғрисида ҳикоя қилишларига ёрдам беради.

Тошкент фестивали — Ёш кинематографиялар учунгина мактаб бўлиб қолмай, шу билан бирга у Ҳиндистон каби кинематография жиҳатидан йирик мамлакат учун ҳам мактабдир. Фестиваль жаҳон кинематография санъатини ривожлантиришга катта ҳисса қўшмоқда, деб таъкидлади Ҳиндистон кинематографиячилари делегациясининг бошлиғи, ахборот ва радио эшиттириш министри Сатхия Васант. У матбуот конференциясида сўзга чиқиб, Ҳиндистон Тошкентдаги олти кино анжуманининг ҳаммасида иштирок этаётганлигини эслатиб ўтди. Бир қанча Совет-Ҳиндистон қўшма ленталарини яратиш ғоялари шу ерда вужудга келган эди. Шарқнинг мангу яшайдиган эртаги асосида суратга олинган «Али бобо ва қирқ қароқчи» фильми шулар жумласидан бўлиб, бу фильм Ўзбекистон студиясида ҳам яратилди.

Ҳиндистон кинематографиячилари бу галги фестивалга «Дахлдорлик» фильмини олиб келишган. Режиссёр Сай Параньипи хоним кўзи ожизлар тўғрисидаги деярли ҳужжатли ҳикояни шу лентага асос қилиб олган. Мен, деди режиссёр, лентага социал аҳамият бахш этишга ҳаракат қилдим— бу кишилар ҳаётдан қувонишлари керак.

Фестиваль куни тунда тамом бўлади — экранлар ўчади, аммо суҳбатлар, учрашувлар, фикрлашувлар давом эттирилади. Тошкент экранининг ленталари Ўзбекистон пойтахтига келган санъаткорларни тўлқинлантирмоқда, шунинг учун тўлқинлантирмоқдаки, бақувват қўллар билан: «Озод ватан ёки ўлим!» деган сўзлар ёзилган кинокамерани кўрганингда тўлқинланмасликнинг асло иложи йўқ (ЎзТАГ).

БИР ДАЛАДАН ИККИ ҲОСИЛ

Қашқадарё областининг тоғли зонасида жойлашган Шаҳрисабз районидаги «Социализм» колхозининг ем-хашак тайёрловчилари кузги жавдардан бўшаган 85 гектар ерга такрорий экин экдилар. Кузга бориб шу майдондан салкам минг тонна маккажўхори дони ва 40 минг центнердан кўпроқ кўк поя олиш мўлжалланмоқда.

Ҳозир Шаҳрисабз районидаги бошқа хўжаликлар ҳам кузги жавдардан бўшаган ерларга маккажўхори экмоқда. «Правда», «Гулистон», Энгельс номли колхозларнинг фермаларидаги моллар рационига салмоқли ҳисса қўшилади. Қашқадарё областида жами 800 гектар ерга маккажўхори такрорий экиш кўзда тутилмоқда.

(ЎзТАГ).

КАСАБА СОЮЗ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

22 май куни Тошкентда В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига бағишланиб, касаба союз ҳаракати проблемаларига доир республика илмий конференцияси иш бошлади. Конференция қатнашчилари ривожланган социализм шароитида касаба союзларнинг роли тўғрисидаги, социалистик мусобақага раҳбарлик ҳақидаги, маданий-маърифий ва тарбиявий ишларни янада яхшилаш йўллари тўғрисидаги докладлар ва ахборотларни муҳокама қиладилар.

Конференция ишида иттифоқдош республикалар, Москва ва Ленинград шаҳарларидан келган касаба союз ходимлари ва олимлар иштирок этмоқдалар.

(ЎзТАГ).

ТИНЧЛИК ВА СОЦИАЛИЗМ ПОСБОНЛИГИДА

Варшава Шартномасининг 25 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш

Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг қардошлик иттифоқи барча тинчликсевар кучлар билан биргаликда Европа узра тинч осмонни сақлаб қолишдан иборат ҳаётий муҳим вазифани дадил ва самарали ҳал этмоқда. Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари Шартнома имзоланганлигининг 25 йиллигини сиёсий жиҳатдан монолит ҳолда, барҳаёт марксизм-ленинизм байроғи теварагида маҳкам жипслашиб кутиб олдилар.

Москва меҳнаткашлари ва СССР Қуролли Кучлари вакилларининг тантанали йиғилиши шонли санага бағишланди. Йиғилиш 21 май куни ССР Иттифоқи Большой театрида бўлиб ўтди. В. В. Гришин, А. П. Кириленко, Н. А. Тихонов, К. В. Русаков ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари К. А. Халилов, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари К. Ф. Катушев, Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Бирлашган Қуролли Кучлари Бош қўмондони, Совет Иттифоқи Маршали В. Г. Куликов, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходимлари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, жамоат ташкилотларининг вакиллари, уруш ва меҳнат ветеранлари президиумга чиқдилар.

БХР, ВХР, ГДР, ПХР, РСР, ЧССР дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари, Бирлашган Қуролли Кучлар штаби бошлиғининг иттифоқчи армиялардан бўлган ўринбосарлари ҳам ҳозир бўлдилар.

Йиғилишни КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари В. Н. Макеев очди.

КПСС Марказий Комитетининг секретари **К. В. Русаков** «Тинчлик ва социализм хизматида 25 йил» мавзуида доклад қилди.

Иккинчи жаҳон урушидан кейин ўтган йиллар, деди у, тарихий ривожланишнинг боришига узоқ муддатли таъсир ўтказган кўпгина муҳим воқеалар билан нишонланди. Бундан чорак аср муқаддам социалистик давлатларнинг ҳарбий-сиёсий иттифоқи — Варшава Шартномаси ташкил этилганлиги ана шундай воқеалар қаторида ғоят катта ўринни эгаллайди.

Варшава Шартномаси ўзининг синфий табиати, мақсадлари ва фаолият методларига кўра ўтмишда ва ҳозирги вақтда мавжуд бўлган барча иттифоқлардан тубдан фарқ қилади. Бу — социализм тузуми ва коммунистик идеаллари муштараклиги билан бирлашган суверен ва тенг ҳуқуқли социалистик давлатлар иттифоқи, қардош халқларнинг тинч меҳнатини қўриқлаши, Европа ва халқаро хавфсизлигини мустаҳкамлаши лозим бўлган мудофаа иттифоқидир.

Биргаликда босиб ўтилган чорак аср қардош мамлакатларнинг иттифоқи ундан кутилган умидларни тўла-тўкис оқлади, деб комил ишонч билан айтиш имконини беради. Варшава Шартномаси бугунги кунда ҳам ўзининг олижаноб тарихий миссиясини адо этиб келмоқда. Сиёсий маслаҳат комитетининг 14—15 май кунлари Варшавада бўлиб ўтган кенгаши ана шундан яққол далолат беради.

Ўзларингизга маълумки, ўртоқлар, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет Иттифоқи делегациясининг Сиёсий маслаҳат комитети кенгашидаги фаолиятини тўла-тўкис ва батамом маъқулладилар.

Варшавада ўтказилган юбилей мажлиси ишининг асосий мазмуни тўғрисида гапирадиган бўлсак, бу — халқаро кескинлик юмшатилишини сақлаб қолиш ва уни олға силжитишга интилишдан иборатдир.

Кескинликнинг юмшатилиши жаҳон майдонидаги кучлар янги нисбатининг объектив натижаси бўлди. Айни вақтда унга социалистик давлатларнинг зўр ғайрат билан қилган ва алоҳида таъкидлаб ўтиш керакки, мувофиқлаштириб олинган собитқадам ҳаракатлари туфайли эришиш мумкин бўлди. 70-йилларда халқаро вазият сезиларли равишда яхшиланганлиги Совет Иттифоқи, бошқа социалистик мамлакатлар КПСС XXIV ва XXV съездлари ишлаб чиққан Тинчлик программасини, қардош партияларнинг ташқи сиёсат соҳасидаги программавий йўл-йўриқларини рўёбга чиқариш учун тинимсиз курашганлиги билан узвий равишда боғланган.

Кескинликни юмшатиш йўли осон йўл бўлмади. Варшава Шартномаси мамлакатлари жипслик билан ҳаракат қилганлари, Европа ва жаҳон жамоатчилиги эса социалистик тинчлик сиёсатини жуда яхши тушуниб, қўллаб-қувватлаганлиги сабабли шу йўлдан боришга муваффақ бўлинди. Бунда социалистик давлатлар ўзлари учун бир томонлама манфаат кўриш йўлларини излаганлари йўқ, улар барча халқларнинг манфаатларини кўзлаб иш тутдилар, Ғарбдаги реалистик фикрловчи сиёсий доиралар билан ҳамжиҳатликка эришдилар.

Айни мана шундай сиёсат туфайли том маънодаги тарихий вазифаларни ҳал этиш имконияти туғилди. Иккинчи жаҳон уруши ва урушдан кейинги ривожланиш якунлари, Европа чегараларининг даҳлсизлиги мустаҳкамланди. Ҳар хил тузумдаги давлатларнинг доимий сиёсий мулоқоти йўлга қўйилди. Уларнинг ўзаро манфаатли иқтисодий ва маданий ҳамкорлиги соҳасида каттагина тажриба орттирилди. Ниҳоят, энг муҳими — қитъада муқаррар равишда жаҳон термоядро ёнғинига айланиб кетиши мумкин бўлган янги уруш можароси бошланишига йўл қўймасликка муваффақ бўлинди.

Қардош партиялар иттифоқининг самарадорлиги ҳал қилувчи даражада шу иттифоқда қатнашувчи мамлакатлар ҳаракатларини узвий равишда мувофиқлаштириш натижасидир.

Ўртоқларча фикрлашув асосида Сиёсий маслаҳат комитети қардош партияларнинг, улар Марказий Комитетларининг, иттифоқдош давлатлар ҳукуматларининг диққат марказида турган халқаро муносабат туб проблемаларига муштарак ёндашишни белгилайди.

Сиёсий маслаҳат комитетининг ишида қардош мамлакатларнинг олий партия ва давлат раҳбарлари қатнашаётганлиги унинг алоҳида ролини белгилаб беради. Бу ишга ўртоқ Л. И. Брежнев жуда катта ҳисса қўшаётганлигини ҳамма эътироф қилмоқда. Леонид Ильичнинг жуда катта сиёсий тажрибаси, унинг ленинчи Коммунистик партиямиз билан Совет давлатимизнинг раҳбари, жаҳон коммунистик ҳаракатининг атоқли арбоби сифатидаги обрўси иттифоқимиз қатнашчиларининг биргаликда муваффақиятли ҳаракат қилишида бебаҳо роль ўйнамоқда, уларнинг жипслигини марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми принциплари асосида мустаҳкамлашга ёрдам бермоқда.

Докладчи империализм агрессивлиги кучайиб бораётганлиги сабаблари тўғрисида гапириб, бу — аввало социализм позицияларининг мустаҳкамланишига, миллий озодлик ҳаракатининг муваффақиятларига, демократик, тараққийпарвар кучларнинг дунёдаги таъсири ўсишига халақит беришга интилишдан иборат эканини уқтирди. Халқаро вазиятнинг кескинлашуви кўп жиҳатдан Хитой раҳбарларининг гегемончилик ва милитаристик йўли билан боғланган. Унинг Совет Иттифоқига ва социалистик ҳамдўстликка ашаддий душманлиги Вашингтоннинг ҳарбий-сиёсий ўйинида катта дастак деб қабул қилинди.

СССР билан Хитой ўртасидаги муносабатларнинг ҳозирги ҳолатида Совет Иттифоқининг айби йўқ. Биз Хитой революциясига ҳамиша зўр хайрихоҳлик билан қарагонмиз, Хитой халқининг империализмга қарши курашида, янги турмуш қуришида унга катта ёрдам бериб келганмиз. Ўртоқ Л. И. Брежнев бундай деб таъкидлади: «Биз бу мамлакат билан нормал, яхши қўшничилик муносабатларида бўлишни хоҳлаймиз. Биз бу гапни илгари айтган эдик ва ҳозир ҳам такрорлаймиз. Аммо ҳар қандай давлатлар ўртасидаги муносабатлар иккала томондан қурилади».

Ҳозирги замон шароитида халқаро сиёсатдаги бир-бирига зид иккита йўл тобора бўртиб кўринмоқда. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар билан НАТО мамлакатларининг кейинги ҳаракатлари бир-бирига қиёс қилинса, бу йўлларнинг мақсади, айниқса, равшан бўлиб қолади.

Икки йил муқаддам, Бош Ассамблеянинг қуролсизланишга бағишлаб Нью-Йоркда ўтказилган махсус сессиясида социалистик давлатларнинг вакиллари қуролланиш пойгасини чеклаш юзасидан батафсил конкрет таклифларни ўртага қўйган эдилар. Деярли ўша кунларда НАТО кенгаши Вашингтонда ҳарбий бюджетларни доимо кўпайтириб бориш тўғрисида қарор қабул қилди.

Ўтган йилнинг октябрида ўртоқ Л. И. Брежнев Берлинда Европа қитъасидаги ўртача олисликка учадиган ракета-ядро қуроли юзасидан музокара ўтказиш тўғрисида амалий таклифни ўртага қўйди. Хўш, НАТОчи? Декабрь ойида НАТОдагилар Американинг ўртача олисликка учадиган янги ракета-ядро воситаларини ишлаб чиқариш ва Ғарбий Европада жойлаштириш тўғрисида жуда хатарли план қабул қилдилар.

Мана энди, 1980 йилнинг майида Сиёсий маслаҳат комитетининг юбилей кенгаши Ғарб давлатларига тинчлик, кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш фойдасига янги ташаббуслар билан мурожаат қилди. НАТОнинг раҳбар органлари эса Брюсселдаги мажлисда шу иттифоқ қатнашчиларининг милитаризм ва ҳарбий қарама-қаршилик йўлини давом эттираверишга ниятида эканликларини маълум қилди.

Халқлар деярли айни бир вақтда Варшавадан эшитилган овозни Брюсселдан эшитилган овоз билан, яъни Варшава Шартномаси овози билан НАТО овозини бир-бирига қиёс қилиб, халқаро ишларда бир-бирига зид бўлган икки йўлни яна таққослай олдилар. Улар империализм — бу уруш, социализм эса тинчлик эканлигига яна бир карра ишонч ҳосил қила олдилар.

Империалистларнинг пропагандаси НАТОнинг ҳозирги йўлини бир амаллаб оқлашга интилиб, Афғонистондаги ва Афғонистон теварагидаги воқеалар халқаро кескинлик кучайганининг сабаби бўлди, деб кенг жамоатчиликни ишонтиришга уринмоқда.

Афғонистондаги воқеаларнинг оқибати нима-ю ҳақиқий сабаби нима эканини ҳозир Ғарбдаги тобора кўпроқ кишилар тушуна бошладилар. Баъзи бир қўшни давлатлар, аввало Покистон томонидан, АҚШ ва Хитойнинг мадади билан АДРга қарши қуролли ҳаракатлар қилинаётганлиги сабаблигина Совет Иттифоқи Афғонистон Демократик Республикаси қонуний ҳукуматининг илтимосига биноан бу мамлакатга чекланган ҳарбий қисм киритишга мажбур бўлди.

Дунёдаги вазиятнинг чигаллашуви Афғонистондаги воқеалардан бошланганий йўқ, балки Вашингтоннинг сиёсатида содир бўлган умумий бурилишдан, яъни НАТОни қуроллантиришнинг, Ҳинд океанидаги ва Форс кўрфазидаги АҚШ ҳарбий-денгиз флоти кучларини кўпайтиришнинг янги планларидан, халқларнинг империалистик зулмдан халос бўлиш йўлида олиб бораётган ва кучаётган курашини бостириш мақсадини кўзловчи бошқа тадбирларнинг амалга оширилишидан бошланди.

Ҳозирги шароитда ижтимоий тараққиёт учун, инсоният олдида турган энг зарур проблемаларни ҳал этиш учун кураш тинчлик ва қуролсизланиш йўлидаги кураш билан ҳар қачонгидан ҳам чамбарчас боғланган. Шунинг учун ҳам ҳозир халқаро воқеаларнинг ривожи қаёққа ва қай йўлдан бориши тўғрисидаги масала шу қадар кескин бўлиб турибди.

Ҳозир дунё, аслида, икки йўл бошида турибди, бу ердан бошланадиган бир йўл кескинликни юмшатишни чуқурлаштиришга ва тинч ҳамкорликни кенгайтиришга олиб борса, иккинчи йўл «совуқ уруш»ни қайтадан бошлашга ва халқаро кескинликни хатарли равишда кучайтиришга олиб боради.

Совет Иттифоқига, социалистик давлатларга келганда шуни айтиш керакки, биз биринчи йўлни узил-кесил ва абадий танлаб олганмиз. Коммунистлар — тинчлик тарафдоридирлар, турли ижтимоий-сиёсий тузумдаги давлатларнинг тинч тотув яшаши тарафдоридирлар.

1922 йилнинг бошларидаёқ, В. И. Ленин: «Энди бизни яккалаш ва қамал қилиш билан ҳам, интервенция билан ҳам чўчитиб бўлмайдилар» деб ёзганини эслатиш ўринлидир. Лениннинг дунёдаги синфий кучлар нисбатини аниқ баҳолашга таянган мана шу комил ишончи тўла-тўкис тасдиқланди. Модомики, бизни 1922 йилда чўчитишнинг иложи бўлмаган экан, 1980 йилда асло чўчитиб бўлмайди. Ҳозир Совет Иттифоқининг, социалистик ҳамдўстликнинг дўқ-пўписалардан қўрқмай, социалистик ва коммунистик қурилишнинг бунёдкорлик вазифаларини дадил амалга ошириб, олға боравериши учун зарур нарсаларнинг ҳаммаси бор.

Бироқ, империализмнинг социализмга тазйиқ ўтказиш йўлидаги уринишларида принципиал ҳеч қандай янгилик йўқ бўлса ҳам айни вақтда ҳозирги вазиятнинг ўзига хос хусусиятлари сезилиб турибди. Империализм авж олдирган қуролланиш пойгаси натижасида ҳозир дунё оммавий қирғин воситалари билан тўлиб-тошиб кетди. Улар шу қадар кўп тўпландики, башарти бу воситаларнинг ҳаммаси ишга солинса, ер юзида ҳаётдан мутлақо ном-нишон қолмаган бўлур эди. Шу боисдан ҳам ҳозир қурол ўқталиш, айниқса, хатарлидир. Шу боисдан ҳам тинчлик душманларининг кирдикорларига нисбатан хушёрликни икки карра, уч карра кучайтириш зарур.

Варшава Шартномасининг қатнашчилари капиталистик ва ривожланаётган мамлакатлар билан, жумладан сиёсий соҳада ҳам ўзаро манфаатли алоқаларни ривожлантиришга ҳаракат қилмоқдалар ва амалда шу йўлни ўтказмоқдалар. Шу жиҳатдан олганда куни кеча бўлиб ўтган ва халқаро миқёсда кўпдан кўп фикрлар билдирилишига сабаб бўлган Л. И. Брежневнинг Франция президенти В. Жискар д' Эстэн билан ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Герек иштирокида ўтказган учрашуви, шунингдек, унинг яқинда Ҳиндистон Бош министри И. Ганди билан қилган суҳбати катта аҳамиятга молик эканини таъкидлаб ўтмоқ керак.

1980 йилнинг охирига белгиланган Мадрид учрашуви ҳозирги замоннинг энг зарур муаммолари хусусидаги сиёсий мулоқотни давом эттириш ва ривожлантиришга хизмат қилган бўлур эди. Социалистик мамлакатлар бу учрашувнинг иши амалий, ижобий руҳда ўтиши тарафдоридирлар. Башарти Мадридда Европадаги ҳарбий кескинликни юмшатиш ва қуролсизланишга бағишланган конференция чақириш тўғрисида қарор қабул қилинса, шу конференциянинг ишонч тадбирларига бағишланиши мумкин бўлган биринчи босқичи кун тартиби белгиланса, Европа ва умуман дунё учун жуда муҳим иш бўлур эди, албатта.

КПСС Марказий Комитети, деди К. В. Русаков, қардош партиялар ва давлатлар билан ҳар томонлама ҳамжиҳат ҳаракатни чуқурлаштириш масалаларига доимо зўр эътибор бериб келмоқда. Ленинчи партиямиз, улуғ совет халқи жаҳон социализми позицияларини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Коммунистик қурилишнинг ҳамма соҳаларидаги меҳнат кўтаринкилиги, умумхалқ социалистик мусобақаси, беш йиллик топшириқларини тўла ва ошириб бажаришга астойдил интилиш — мана шуларнинг ҳаммаси совет кишиларининг чуқур ватанпарварлигини ва айни вақтда уларнинг юксак интернационал онгини намоён этмоқда.

Биз Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVI съездига ҳозирлик кўрмоқдамиз. Бу съезд олға томон қилаётган ҳаракатимизнинг навбатдаги марраларини белгилаб беради. Коммунистик партиянинг метиндек жипслиги, совет халқи унинг сиёсатини якдиллик билан қўллаб - қувватлаётганлиги, партия билан халқнинг узвий ва чамбарчас бирлиги — мамлакат олдида турган ҳамма вазифаларнинг муваффақиятли ҳал этилиши гаровидир.

Шу йилнинг февраль ойида Леонид Ильич Брежнев сайловчилар билан учрашувда шундай деди:

«Янги ўн йиллик бошланяпти. Эҳтимолки, ҳар биримиз: бу йиллар, ана шу саксонинчи йиллар қандай йиллар бўлади? Бу йиллар нималар келтиради? Одамларнинг тақдири, халқлар ва давлатларнинг тақдири қандай таркиб топади? — деб ўйлаётгандирмиз.. Биз, коммунистлар саксонинчи йиллар коммунистик қурилишда янги муваффақиятларга эришиладиган йиллар бўлишига ишонамиз, — ишонибгина қолмай, шунга амин эканлигимизни ҳам айтамиз ва шундай бўлишини биламиз. Бу йиллар жаҳон социализмини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, мустаҳкам тинчликни таъминлаш йўлидаги кураш ишида олға томон янги ҳаракат қилиш йиллари бўлади».

Варшава Шартномасида уюшган давлатларнинг биргаликдаги фаолияти ҳам мана шу мақсадларга хизмат қилади. Польша пойтахтидан ҳарбий авантюралар ва қуролланиш пойгасини жазава билан авж олдириш сиёсатига қарши кескин ва мўътабар огоҳлантириш овози, ақл-идрок, холис ният ва тинчликка даъват қилувчи овоз янгради. Бу овозга қулоқ берилиши лозим.

Ўртоқ К. В. Русаковнинг доклади эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан қайта-қайта бўлиниб турди.

Йиғилишда Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Бирлашган Қуролли Кучлари штабининг бошлиғи — бош қўмондоннинг биринчи ўринбосари армия генерали **А. И. Грибков**, Москва электровакуум приборлар заводининг монтажчиси **В. С. Боброва**, Н. И. Пирогов номидаги 2-Москва давлат медицина институтининг ректори, СССР Медицина фанлари академиясининг академиги **Ю. М. Лопухин** сўзга чиқдилар.

Нотиқлар Ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш, Ватанимиз қудратини кучайтириш соҳасидаги тинимсиз фаолияти учун, халқимизнинг турмуш даражасини янада ошириш тўғрисидаги кундалик ғамхўрлиги учун КПСС Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига, шахсан ўртоқ Л. И. Брежневга астойдил миннатдорчилик изҳор этдилар.

Варшава Шартномасининг 25 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш Совет Иттифоқининг, бутун мудофаа ҳамдўстлигининг интернационализм принципларига, кескинликнинг юмшатилишини мустаҳкамлаш, халқаро сиёсий иқлимни тубдан соғломлаштириш, барча тинчликсевар давлатлар билан ва Ер юзидаги тараққийпарвар кучлар билан ҳамкорликни янада ривожлантириш йўлига чуқур садоқатини яна бир бор намойиш этди.

(ТАСС).

Мусобақа кундалиги

ЁШЛАР—ТАШАББУСКОР

Самарқанддаги «Красний двигатель» заводининг пешқадам коллективлари КПСС XXVI съезди шарафига муносиб совға тайёрлаш юзасидан кенг ҳаракатни бошлаб юбордилар. Бу ишда корхона комсомол ва ёшлари ташаббус билан чиқмоқдалар. Заводнинг Владимир Чайка бошлиқ трактор моторларига, поршень ҳалқалари ясовчи комсомол-ёшлар бригадаси ўз зиммасидаги муҳим топшириқни яқинда 123 процент бажариб, КПСС XXVI съезди шарафига тайёрланиши лозим бўлган пландан ташқари маҳсулот фондига дастлабки ҳиссани қўшдилар. Комсомол ва ёшлар партиянинг бўлажак съезди шарафига йигирма олти зарбдор декада бошлаб юбордилар. Корхонанинг бутун коллективи ёш ишчиларнинг бу ташаббусини қўллаб-қувватлади. Улар ҳар ой планини муддатидан илгари бажаришга, тракторларнинг энг кўп ишлатиладиган деталларини Сифат белгисига тақдим этишга қарор қилдилар.

ЮКСАК МАРРАНИ ЭГАЛЛАБ

Навоий қурилиш бошқармасидаги 5-қурилиш-монтаж бошқармасининг А. Кулаева бошлиқ бригадаси беш йиллик планни бажариб, келгуси беш йиллик ҳисобига ишлашга ўтди. Индустриал шаҳардаги бу энг яхши пардозловчи усталар аҳил коллективнинг намунали ишлари кўпчиликка маълум. Бригада 1976 йилдан бери салкам 300 минг квадрат метр бўёқ, сувоқ ва безак бериш ишларини бажарди. Илғор бинокорлар ўнлаб янги уй-жойлар, кўпгина маданий-маиший бинолар ва шаҳардаги бошқа иншоотларнинг кўпчилигини сифатли пардоздан чиқардилар.

Коллектив беш йиллик охиригача яна 40 минг квадрат метр пардозлаш ишларини бажаришга сўз берди. Бу нормада белгиланганидан анча кўп.

ИЛҒОРЛАР ИБРАТИ

Наманган атлас комбинатининг 120 ишчиси шахсий беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари ошириб бажарди. Бунда илғор тўқувчиларнинг меҳнатдаги ибрати катта ёрдам берди. Чунончи, корхонанинг илғор ишчиси Н. Нажмиддинов томонидан беш йилда тўқилган шойидан 40 мингтадан кўпроқ кўйлак тикса бўлади. Бу донгдор тўқувчи тўқиган бекасамни беш йилда икки ишчи тўқиши мумкин. Бунинг учун у нормадаги икки дастгоҳ ўрнига беш дастгоҳни бошқариб меҳнатда юксак натижаларни қўлга киритди. У ҳар куни дастгоҳларда топшириққа қўшимча 70—80 метр шойи тўқиб чиқармоқда.

Ҳужума Саматовна ШУКУРОВА

Тарих фанлари доктори, профессор, В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиалининг директори КПСС аъзоси Ҳужума Саматовна Шукурова узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг 1980 йил 22 май куни вафот этди.

Ҳ. С. Шукурова 1927 йилда Самарқанд шаҳрида туғилди. В. И. Ленин номли Тошкент давлат университетининг тарих факультетини тамомлагач, М. В. Ломоносов номли Москва университети ҳузуридаги аспирантурада ўқиди. 1954 йилдан 1961 йилгача Ўзбекистон ССР Олий Советы Президиумининг бўлим мудири, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институти директорининг ўринбосари бўлиб ишлади. 1961 йилдан 1974 йилгача Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамиятининг раиси бўлди.

Ҳ. С. Шукурова 1974 йилдан буён В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиалининг директори бўлиб ишлаб келди. У ўзининг хизмат ва жамоат бурчларини адо этишни илмий ишлар билан бирга қўшиб олиб борди. 1954 йилда кандидатлик диссертацияси, 1969 йилда эса «Совет Шарқи хотин-қизларини озод қилишда КПССнинг тарихий тажрибаси» мавзуида тарих фанлари доктори илмий даражасини олиш учун диссертация ёқлади.

Партия Ҳ. С. Шукуровани қаерга юборса, у ўша участкаларнинг ҳаммасида қобилиятли ташкилотчи эканлигини кўрсатди, ўзининг бутун куч ва билимини меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишига сарфлади.

Ҳ. С. Шукурова ижтимоий-сиёсий ҳаётда фаол қатнашди. Ўзбекистон Компартияси XVI, XVII, XVIII съездларининг делегати ҳамда Ўзбекистон Компартияси ревизия комиссиясининг аъзоси, Совет хотин-қизлари комитетининг аъзоси қилиб сайланди.

Ажойиб инсоний фазилатлар — партиявий принципиаллик, ўзига нисбатан талабчанлик, меҳнатсеварлик, меҳрибонлик, кишиларга эътибор ва ғамхўрлик билан муносабатда бўлиш Ҳ. С. Шукуровани уни билган ва у билан бирга ишлаган ҳамма кишиларнинг меҳру муҳаббати ва ҳурматига сазовор этди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати Ҳ. С. Шукурованинг ижтимоий ва илмий фаолиятига юксак баҳо бердилар, у Меҳнат Қизил Байроқ ордени, тўрт марта ССР Иттифоқи медали ва уч марта чет мамлакатларнинг медали билан мукофотланди.

Партия ва халқнинг содиқ қизи, ажойиб инсон Ҳужума Саматовна Шукурованинг ёрқин хотираси унинг барча ўртоқлари қалбида ҳамиша сақланиб қолади.

Ш. Р. Рашидов, О. У. Салимов, Р. Ҳ. Абдуллаева, Т. У. Умаров, А. Қўчқоров, Э. Ю. Юсупов, Ҳ. Т. Турсунов, М. О. Охунова, Л. М. Транис, А. Мирзахонов.

ҚЎШ ҲАЙКАЛ

Самарқанд область Совет-обод районидаги «Ленинчи чорвадор» совхозида пролетариатнинг буюк доҳийлари К. Маркс ва В. И. Ленинга бюст ўрнатилди. Бюстнинг очилиш маросимида партия, совет ходимлари иштирок этдилар. Ленинчи октябрятлар, пионерлар бюст пойига гулчамбарлар қўйдилар ва боболаридек яшаш ва аъло ўқишга қасамёд этдилар.

Б. ШАМСИЕВ.

ИНСОН ҲАЁТИНИ ДЕБ

Ҳозир Ўзбекистонда ярим миллион нафар холис донор бор. Бу эса ўн йил аввалгидан уч баравар кўп. Ўзбекистон Қизил Ярим Ой жамияти марказий комитети 29 апрель куни ўтказган республика донорлар слётида инсон ҳаёти ва соғлиғини сақлаб қолишга кўмаклашувчи мана шу инсонпарварлик ҳаракати ҳақида гапирилди. Жамият намояндалари, шунингдек, республика гематология ва қон қуйиш илмий-тадқиқот институтининг олимлари, қон қуйиш область станциялари ходимлари донорлик ҳаракатини янада ривожлантириш йўлларини белгилаб бердилар.

(ЎзТАГ).

ЖАМИЯТШУНОС ОЛИМЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ҚИШИНЕВ, 22 май. (ТАСС). Кеча Молдавия пойтахтида тугаган Бутуниттифоқ илмий-амалий конференциясида ҳозирги босқичда халқаро муносабатлар ва идеология курашининг актуал проблемалари, реал социализмнинг ривожи, СССРда ва социалистик ҳамдўстлик мамлакатларида социалистик ҳамда коммунистик қурилишнинг ютуқлари билан боғлиқ илмий масалалар муҳокама қилинди. СССР ва Молдавия ССР Фанлар академияларининг чет эл идеология оқимлари проблемалари билан шуғулланувчи илмий кенгашлари томонидан уюштирилган конференция «Социалистик жамиятни ривожлантириш назарияси билан практикасининг бирлиги ва ҳозирги идеология кураши» мавзуига бағишланди.

СССР Фанлар академияси илмий кенгашининг раиси академик М. Б. Митиннинг ва конференция бошқа қатнашчиларининг нутқларида мамлакат жамиятшунос олимларининг мазкур масалаларни назарий ва амалий жиҳатдан ишлаб чиқишга қўшган ҳиссаси қайд этиб ўтилди. Идеология курашининг қонуниятлари ва тенденциялари анализ қилинди, ҳозирги босқичда империалистик пропаганданинг энг янги форма ва методлари, антикоммунизм стратегияси ва практикаси ўзгарганлиги, реал социализмнинг актуал масалалари хусусида буржуа ва ревизионистик концепцияларнинг методологик асоссизлиги ва сохтакорлик моҳияти кўрсатиб ўтилди. КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисидаги қарори» асосидаги ишлар тажрибаси умумлаштирилди.

Конференция иштирокчилари Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитети кенгашининг ҳужжатларида баён этилган янги тинчлик ташаббусларини якдиллик билан маъқулладилар.

ОЛИМЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

ОЛМАОТА, 22 май. (ТАСС). Таниқли олимлар — СССР Фанлар академияси президиуми ҳузуридаги иттифоқдош республикалар Фанлар академиялари илмий фаолиятини мувофиқлаштириш кенгашининг Қозоғистон пойтахтида ўтаётган XXXVII сессияси қатнашчилари кеча республиканинг партия ва совет ходимлари, министрликлар ва идораларнинг, тадқиқот ташкилотларининг раҳбарлари билан, шаҳар ва область жамоатчилигининг вакиллари билан учрашдилар.

Сўзга чиққан СССР Фанлар академиясининг президенти академик А. П. Александров, вице-президент академик П. Н. Федосеев совет фанининг энг янги ютуқлари ва тараққиёт истиқболлари тўғрисида, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, партия қарорлари, беш йиллик топшириқлари амалга оширилишига ёрдам берувчи улкан тадқиқотлар тўғрисида гапириб бердилар.

Учрашувда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Кунаев, республиканинг бошқа раҳбарлари қатнашдилар.

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАР ИШ ТАЖРИБАСИДАН

ИШ СИФАТИ — ЭЪТИБОРДА

Районимиз меҳнаткашлари Владимир Ильич Ленин туғилган кунининг 110 йиллиги, фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг 35 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олдилар. Давлатга 50 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» етказиб бериш учун пухта замин яратилмоқда. Улкамизда баҳорнинг серёғин келишига қарамай, чигит энг қулай агротехника муддатларида экиб олинди. Ҳозир ҳамма жойда ғўза парвариши қизғин давом эттирилмоқда.

Шуни айтиш керакки, район Совети ижроия комитети шунингдек, овул Советлари ижроия комитетлари қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун барча имкониятларни сафарбар қилмоқдалар. Ижроком мажлисларида хўжаликларда дала ишларининг ташкил этилиши, меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатишнинг аҳволи мунтазам муҳокама қилинмоқда. Ишни ҳар томонлама яхшилаш учун белгиланган тадбирлар изчиллик билан амалга оширилмоқда.

Биз дала ишларининг ўз вақтида сифатли ўтказилишини таъминлаш масаласига алоҳида эътибор беряпмиз. Қишлоқ хўжалик ишларининг боришини назорат қилиш учун депутатларнинг 12 та группаси ташкил этилган. 73 депутатни бирлаштирган бу группалар бевосита пайкалларда дала ишларининг сифатини текшириб бормоқдалар, ишда йўл қўйилган камчиликларни вақтида бартараф этмоқдалар. Айниқса, Енбошқалъдаги Иброҳим Аҳмедов, «Ленинизм» совхозидаги СССР Олий Советининг депутати Уринбой Матнепесов бошчилик қилаётган депутат группалари ерларни экишга тайёрлаш ва чигит экиш пайтида намунали иш олиб борди. Шу кунларда ана шу группаларнинг аъзолари ғўза парваришининг сифатли ўтказилишига ҳисса қўшмоқдалар. Культиваторларнинг ишчи органлари тўла ўрнатилиши, ғўза ниҳолларининг зарар етказмай парвариш қилиниши пост аъзоларининг диққат марказида бўляпти.

Район Советига юз нафар, овул Советларига 468 нафар депутат сайланган. Районимиз меҳнаткашлари уч кишини Ўзбекистон ССР Олий Советига, 18 кишини Қорақалпоғистон АССР Олий Советига депутат қилиб сайлаганлар. Ана шу депутатларнинг деярли ҳаммаси ўз бурчларини бажаришда бошқаларга намуна кўрсатиш билан бирга дала ишларини сифатли ўтказишда ташаббускор бўлмоқдалар. Масалан, депутатлар ташаббуси билан бу йил 8 минг гектар майдонга чигит кенг қаторлаб экилди. Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг депутатлари У. Матнепесов, К. Отажонов раҳбарлик қилаётган «Ленинизм» совхози ва «Намуна» колхозида ҳар гектар ерга 20—25 тоннадан маҳаллий ўғит солиш ташаббуси кенг ёйилди.

Район Совети ижроия комитети илғор тажрибаларни мунтазам равишда оммалаштириб бориш чорасини кўрмоқда. Биз чигит экиш даврида ҳам ипатоволикларнинг методидан кенг фойдаландик. Колхоз ва совхозларда чигит экиш отрядлари ва группалари тузилди. Район бўйича тузилган 28 та отряд ва 65 та группа тўхтовсиз ишлаши учун ҳамма чоралар кўрилди: группаларга инженер-механиклар, пайвандчилар, аккумуляторчилар, токарлар бириктиб қўйилди. Группаларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш учун алоҳида транспорт воситалари ажратилди.

Район Советининг депутати Иброҳим Аҳмедов раҳбарлик қилаётган «КПСС XXV съезди» совхозида ўтказилган семинар-кенгашда қишлоқ хўжалик мутахассислари, хўжаликларнинг бригада бошлиқлари иштирок этдилар. Бу семинар-кенгашда чигит экиш вақтида ерга минерал ва маҳаллий ўғитлар солиш, гербицидлардан фойдаланиш тажрибаси оммалаштирилди. Райижроком ташаббуси билан ҳамма колхоз ва совхозларда сифат комиссиялари ишлаб турибди. Сифат комиссиялари қишлоқ хўжалик мутахассислари, меҳнат ветеранлари, тажрибали пахтакор ва механизаторлар, ташаббускор депутатлардан иборат. Эндиликда сифат комиссиялари йил бўйи мунтазам ишлайдиган бўлиб қолди. Дала ишларининг сифати, колхозчиларга, совхоз ишчиларига маданий-маиший хизмат кўрсатиш, техникадан унумли фойдаланиш каби муҳим масалалар сифат комиссияси мажлисида муҳокама қилинмоқда.

Район хўжаликларида ғўза парваришини намунали ўтказиш учун бригадалар ва механизаторлар ўртасида социалистик мусобақа уюштирилди. Илғорларга ҳар 5 кунда кўчма Қизил байроқ, вимпел ва пул мукофотлари бериб борилмоқда. Далада ишлаётганлар учун иссиқ овқат ва чой ташкил қилинган. Шу билан бирга меҳнаткашларга савдо ва медицина хизмати кўрсатишни, маданий-маиший эҳтиёжларни қондиришни унутаётганимиз йўқ. Район маданият бўлими томонидан ташкил қилинган 2 та агитбригада меҳнат аҳлига хизмат қилмоқда. Бундан ташқари 4 та қишлоқ ва 2 та район маданият уйи, марказий кутубхонанинг 18 та филиали, район халқ театри, «Коммунизм» колхози клуби қошидаги «Гуллола» ансамбли дала меҳнаткашларига хизмат кўрсатмоқда.

Ҳозирги кунларда район пиллачилари мардона меҳнат қилмоқдалар. Бу йил давлатга 145 тонна пилла етказиб берамиз. Бу деҳқонларимизнинг дастлабки хирмонидир. Биринчи хирмон яхши бўлса, пахта хирмони ҳам баракали бўлади, дейди халқимиз. Чунки қўлга киритилган ҳар бир ютуқ меҳнаткашларни янги зафарларга руҳлантиравераді.

Халқ депутатлари район Совети давлатга кўп миқдорда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш учун барча куч ва резервларни сафарбар этаверади.

А. ЮСУПОВ,
халқ депутатлари Тўрткўл район Совети ижроия комитетининг раиси.

Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари кинофестивали. Тошкент-80

ҚИТЪАЛАР УЧРАШГАНДА

ЭЗГУ МАҚСАД

Р. ЮРА
чехословакиялик меҳмон

— Аввало ўзбекистонлик кинематографчиларни, бутун ўзбек халқини дўстлик, қардошлик ва санъат байрами бўлган VI халқаро кинофестиваль билан астойдил муборакбод этаман.

Тошкент кинофестивалининг уч қитъа кинематографиясини ривожлантиришга қўшаётган ҳиссаси ҳақида мамнуният билан гапириш мумкин. Сўнгги ўн йил ичида Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларида яратилган бадиий ва ҳужжатли фильмларни кўздан кечирадиган бўлсак, бунга тўла амин бўламиз. Шахсан мен уч қитъа кино санъатини зўр қизиқиш билан кузатиб келаман. Мамлакатлар кинорежиссёрлари экранлаштираётган фильмлар орасида тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун кураш ишига хизмат қилувчи картиналар кўпайиб бормоқда. Энг муҳими, Тошкент кинофестивали туфайли турли халқлар ўртасидаги дўстлик ва ижодий алоқалар янада мустаҳкамланаётир.

Сизларга маълумки, бизнинг мамлакатимизда, Карлова Варида ҳам ҳар икки йилда халқаро кинофестиваль ўтказилиб турилади. Фестивалимизнинг «Биринчи қадам» секцияси бор. Унинг шартига биноан илк ишлари билан кинематографияга муваффақиятли кириб келган кинорежиссёрлар таклиф қилинади. Шуни қувонч билан айта оламизки, бизнинг кинокўригимизда дастлабки фильмларини кўрсатган аксарият кинорежиссёрлар бугунги кунда ўз мамлакатининг, қолаверса, жаҳоннинг таниқли кинонамояндалари бўлиб ижод қилишмоқда. Тошкент кинофестивалида қатнашар эканмиз, биринчи картиналари билан эътиборга сазовор бўлган кинорежиссёрларни фестивалимизга таклиф этмоқчимиз.

Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари Тошкент кинофестивалининг «Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун» деган ғоят эзгу мақсади бор. Биз ана шу муқаддас мақсаднинг ғалаба қилаверишини истаймиз.

Суратларда: 1. Танзаниядан ташриф буюрган кинематографчилар. 2. Мозамбик ва Ҳиндистон санъаткорлари ўзаро суҳбатлашмоқдалар.
Е. Ботиров фотолари.

ҲУЖЖАТЛАР ҲИКОЯСИ

ФЕСТИВАЛЬ ЭКРАНИДА

Олтинчи кинофестиваль программаси ҳам ҳужжатли ва хроникал фильмларга бой бўлди. Жаҳоннинг турли мамлакатларидан Тошкентга ташриф буюрган аксарият кинематографчилар бадиий картиналар қаторида она юртлари ҳаётини, ватандошлари меҳнати ва курашини, интилишларини акс эттирган ҳужжатли киноленталар ҳам олиб келишган. Шуниси диққатга сазоворки, ана шу асарлар орасида мамлакатлар ҳаётида муҳим роль ўйнаган тарихий воқеалар ва улуғ инсонлар ҳаётини тараннум этган кино ленталар кўп. Ҳужжатли картиналар маданиятлар ривожланишини ўзида ифода этган кўзгу ҳамдир.

Фестиваль қатнашчилари ва меҳмонларида совет кинематографчилари томонидан яратилган ҳужжатли фильмлар, айниқса, катта таассурот қолдирмоқда. Масалан, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг машҳур «Қўриқ» китоби асосида суратга олинган фильм барчани бирдек хурсанд этаётир. Маълумки, бу картина Қозоғистон чўлларини ўзлаштириш ҳақида ҳикоя қилади. Кинорежиссёр А. Нуъмонов ғоятда қимматли манба асосида мароқли картина ярата олган. Бу фильм ҳақидаги таассуротини билдираётган аксарият чет эллик кинематографчилар машҳур асарга муносиб киноленга ишланганини бир овоздан эътироф этяптилар.

Яман Халқ Демократик Республикаси кинематографчилари иккита ҳужжатли фильм олиб келишган. «Бизнинг революция» деб аталган, таниқли режиссёр Умар Амиралан томонидан экранлаштирилган биринчи картина яман халқининг революциягача ва революциядан сўнгги ҳаёти ҳақида ҳикоя қилса, иккинчи кинолента Яман Халқ Демократик Республикаси халқларининг социализмга томон йўналган йўли тўғрисида қизиқарли маълумот беради.

Анголалик кинематографчилар эса, фестиваль программасига бир йўла тўртта ҳужжатли фильм тавсия этишди. Шулардан бири Анголанинг биринчи президенти Агостиньо Нето хотирасига бағишланган кинојурналдир. Журнал озодлик ва мустақиллик, порлоқ келажак учун курашган улуғ инсонга Ангола халқининг муҳаббати нечоғли улканлигини конкрет мисолларда, воқеа-ҳодисаларда кўрсатади. Иккинчи фильм Анголанинг янги социалистик қурилиши тўғрисида сўз юритса, бошқа киноленталар мамлакат пионерларининг қувноқ кунлари, шунингдек, катта халқ байрами ҳақида ҳикоя қилади. Фильмларни Сотто Майор, Рудольфо Мусителли, Карлос Суса Кошта, Асдрубал Да Сильва, Антонио Оле каби режиссёрлар экранлаштиришган. Энг муҳими, бу тўрт киноасар фестиваль қатнашчилари ва меҳмонларига, ўзбекистонликларга озод Ангола ҳақида яхшигина маълумот беради.

Куба ҳужжатли кинематографиясининг яхши намуналари орасида режиссёр Педро Часкел ижодига мансуб асарлар ҳам бор. Кинофестивалда шу санъаткорнинг «Кўзи отасиникига ўхшайди» деган фильми намойиш этилмоқда. Бу картина шунинг учун ҳам эътиборга сазоворки, у Кубада яшаётган Чили ватанпарварларининг болалари ҳаётини акс эттирган.

Фестивалда биринчи бор қатнашаётган Никарагуа санъаткорлари ватандошларининг қаҳрамонона курашини ёрқин лавҳаларда тасвирлаган кинојурнал билан келишди.

Ҳозирги замон Ливия ҳужжатли кинематографияси равнақида режиссёр Мабрук Дузан ва Мустафо Адмардашнинг муносиб ҳиссаси бор. Улар ишлаган бир қатор киноленталар турли халқаро кинофестивалларда кўрсатилиб, махсус совринлар билан тақдирланган. Шу боисдан ҳам мамлакат кинематография маркази худди шу икки санъаткор суратга олган картиналардан танлаб, Тошкентга юборди. «Жамаҳирия аёллари» деб аталган биринчи асар мамлакатда янги ҳаётни қуришда аёлларнинг роли тўғрисида мароқли лавҳаларни намойиш қилса, иккинчи фильм Ливия қишлоқ хўжалигини модернизациялашга бағишланган.

Хуллас, VI кинофестивалда кўрсатилаётган ҳужжатли ва хроникал картиналар, кинојурналлар ана шундай ранг-баранг ва мароқли. Қимматли ҳужжатлар муҳрланган бу фильмлар турли мамлакатлар ҳаётини бошқаларга таништиришда, шубҳасиз, катта роль ўйнайди.

Н. МУҲАМЕДОВ.

Лазиз Қаюмов 50 ёшда

ИЖОД ҚИРРАЛАРИ

Совет ҳокимияти йиллари ўзбек танқидчилиги ва адабиётшунослик илми фан сифатида шаклланди, бу даврда танқидчи ва адабиётшуносларнинг бир қанча талантли авлоди вужудга келди. Ўзбек совет адабиётининг барқ уриб гуллашининг меваси бўлмиш ўзбек танқидчилиги ва адабиётшунослигининг овози республикамизнинг ташқарисида ҳам — Иттифоқ минбарида ҳам баралла жаранглмоқда. Танқидчиликнинг роли айниқса ўзбек адабий жараёнининг қизғин ўсишида ёрқин кўринади. Ўзбек совет адабиёти шуҳратининг кўп миллатли китобхонларимиз ва ҳатто мамлакатимиз ташқарисида ёйилишида танқидчилигимиз ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда. В. Зоҳидов, Ҳ. Ёқубов, И. Султонов, В. Абдуллаев каби олимлар мансуб бўлган авлод ёнига 60—70 йилларда адабиётшунослик илмининг янги авлоди келиб қўшилди. Лазиз Қаюмов ана шу авлоднинг ёрқин вакили. Катта авлод ҳам адабий тарихни ўрганиш билан, ҳам адабиёт назарияси ва ҳам адабий танқид билан шуғулланган эди. Бу фазилат Лазиз Қаюмов мансуб бўлган авлодга ҳам хос. Л. Қаюмов бадиий ижодда типиклик, партиявийлик ва ижод эркинлиги масаласи, роман жанри масаласи билан астойдил қизиқди. Унинг кандидатлик диссертацияси типиклик масаласига бағишланган эди. «Бадиий ижодда ленинча таълимот», «Аср ва наср» каби монографиялари эса адабиётда ленинча таълимот ва ўзбек романчилигининг тараққиёти таҳлил этилади. Л. Қаюмовнинг ўзбек адабиёти тарихини ўрганишга қўшган катта ҳиссаси Ҳамза, Ойбек, Зулфия ҳақидаги монографияларида ва «Замондошлар» деган китобида ёрқин кўринади. «Замондошлар» шунингдек «Қардошлар» китобида Л. Қаюмов айниқса истеъдодини намойиш қилади. Агар «Замондошлар» китоби Л. Қаюмовнинг ўзбек совет адабиётининг тараққиёт тарихи билан, барча ўзбек совет ёзувчилари ижоди билан пухта таниш эканлигидан далолат берса, «Қардошлар» китоби унинг рус адабиётининг ўзбек бадиий тафаккурига қилган таъсирини очишга интилишининг меваси сифатида кўринади.

Унинг Ҳамза ҳақидаги уч китоби, яъни «Инқилоб куйчиси», «Инқилоб ва ижод» ҳамда «Инқилобий драма» асарлари ўзбек совет адабиёти тарихини ўрганишга қўшилган катта ҳиссадир. Бу китоблар айни чоғда ҳамзашуносликка ҳам янги саҳифа сифатида қўшилди. Бу — ёзувчи ижодини унинг ҳаёти, ижтимоий фаолияти билан жипс боғлаб таҳлил этиш, асарларининг ижтимоий-сиёсий маъносини чуқур очиш, уларнинг яратилиш жараёнини конкрет кўрсатиш ва шу каби кўпгина ҳолатларда яққол кўринади.

Мазкур уч монография Ҳамза ҳаёти ва ижодини кенг ва чуқур илмий асосда таҳлил қилиб берувчи муҳим илмий ишдир. Ҳамза ҳаёти ва ижодини чуқур ўрганиш унга Ҳамза ҳақида «Ажойиб кишилар ҳаёти» сериясидаги «Ҳамза» деган китобини ёзишга ёрдам берди. Республикамиздаги «Ёш гвардия» нашриёти «Ажойиб кишилар ҳаёти» сериясини Ҳамза билан бошлаши ҳам бежиз эмас. Ҳамза бир қўлида қалам, бир қўлида қурол билан социалистик революция, социалистик ҳаёт учун актив курашди. Унинг ҳаёт йўли, ижод йўли ёш авлод учун ҳар доим намуна бўлиб қолади. Л. Қаюмов ўз китобида масалага шу тахлитда ёндашади.

Бу китоб Л. Қаюмовнинг бадиий ижод соҳасида ҳам маълум малака ва имкониятга эга эканлигидан далолат беради. Зотан, унинг «Фарзандингман, Ўзбекистон», «Тошкент ҳақида достон», «Ҳамза», «Ғафур Ғулом» каби илмий-оммабоп фильмларда сценарий автори сифатида қатнашиши ва «Меҳри дарё», «Варақлар бағридаги нур» каби қатор воқеаий ҳикоялар муаллифи сифатидаги кўриниши бадиий ижодга ҳам яқин эканлигини тасдиқлайди.

Л. Қаюмов «Қалдирғоч» номли пьеса ёзиб, драматургияда ҳам ўз қаламини синаб кўрди. Бу асарида Ҳамзанинг инсонпарварлиги чуқур ва ишонарли кўрсатиб берилади.

Муаллиф Ҳамза ижоди ҳақидаги академик йўналишдаги илмий тадқиқотларидан кейин республика ва иттифоқда фаол танқидчи ва адабиёт тарғиботчиси сифатида кўринади. Замонамиз ёзувчидан ҳам, танқидчидан ҳам фаол жамоатчи бўлишни талаб қилади. Л. Қаюмов бир неча ўн йилдан буён «Ўзбекистон маданияти» газетасининг редактори, шунингдек Ўзбекистон Ёзувчилар союзи адабий танқид секциясининг раиси, СССР Ёзувчилар союзи правлениеси аъзоси, республика «Билим» жамияти тил ва адабиёт секциясининг раиси, «Литературное обозрение» журналининг редколлегия аъзоси, Адабий танқидчиликнинг халқаро ассоциацияси аъзоси, Осиё ва Африка мамлакатлари билан маданий ҳамкорлик қилиш Ўзбекистон комитети раиси ўринбосари сифатида хизмат қилиб келмоқда.

Л. Қаюмовнинг кейинги йиллар адабий-танқидий фаолиятида муҳим ўрин тутувчи йўналиш — буржуа советшуносларининг совет адабиёти, жумладан ўзбек адабиётига отаётган туҳмат тошларига қарши жавоб беришдек муҳим йўналиш вужудга келди. Л. Қаюмов «Бадиий ижодда ленинча таълимот», «Меридианлардаги учрашувлар» ва бошқа асарларида буржуа советшуносларининг фақат оғу ва туҳматдан иборат илмий ишларини асосли ва кескин фош қилиб ташлайди. Унинг бундай мақолалари принципиаллиги ва илмий асосга қурилганлиги билан эътиборга лойиқ бўлди, шу туфайли у мазкур мақолалари учун СССР Журналистлар союзи ва СССР Ёзувчилар союзининг фахрий мукофотини олишга муяссар бўлди. Олим «Ҳамза» ва «Замондошлар» китоблари учун эса Ўзбекистон ССРнинг Ҳамза номидаги Давлат мукофоти билан тақдирланган эди. Л. Қаюмовнинг «Ҳамза», «Замондошлар» китоблари рус тилида ҳам босилиб чиқди. Унинг қатор мақолалари инглиз, француз, немис, испан, араб, вьетнам, сенегал каби чет тилларига ҳам таржима қилинди. Л. Қаюмов олим, адабий танқидчи, педагог, жамоат арбоби сифатида адабиётимиз ва маданиятимиз ривожига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда.

Салоҳиддин МАМАЖОНОВ,
филология фанлари доктори.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ТЎЛА-ТЎКИС МАЪҚУЛЛАНДИ

ПОЛЬША

ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюроси Сиёсий маслаҳат комитети кенгашининг якунларини қараб чиқди ва Польша делегациясининг фаолиятини маъқуллади. Марказий Комитет Сиёсий бюросининг қарорида бундай дейилади: Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг кенгаши социалистик мамлакатларнинг бирлигини намойиш қилди ва уларнинг мудофаа сиёсий иттифоқи Европада ва бошқа қитъаларда тинчлик ва барқарорликнинг муҳим омили эканлигини тасдиқлади.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар, деб таъкидланади қарорда, халқаро муносабатларда кескинликни камайтиришга ва кескинликни юмшатиш жараёнини мустаҳкамлашга қаратилган таклифлар ва ташаббусларни илгари сурдилар. Мадриддаги учрашувда ижобий натижаларга эришишга, Якунловчи акт қоидаларини амалга ошира боришга ўзаро ишонч муҳитини яратишга, кескинликни юмшатишни мустаҳкамлашга ва Европада ҳамкорликни чуқурлаштиришга қаратилган фаолият ҳозирги шароитда энг муҳимдир.

ПБИП Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси Европада ҳарбий кескинликни юмшатиш ва қуролсизланишга бағишланган конференцияни Варшавада ўтказиш тўғрисидаги таклифни мамнуният билан қўллаб қувватлади.

Сиёсий маслаҳат комитетининг кенгаши кескинликни ўсишини тўхтатиш, низоларни тинч бартараф этиш ва барча қитъаларда кескинликни юмшатиш жараёнини кенгайтириш зарурлигини таъкидлади. Жаҳоннинг барча районларидаги давлатлар раҳбарларининг энг олий даражадаги учрашувини яқин орада ўтказиш тўғрисидаги ташаббус ҳам жумладан шу мақсад учун хизмат қилади.

БОЛГАРИЯ

БКП Марказий Комитети Сиёсий бюроси БХР Давлат Кенгаши ва Министрлар Совети Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг кенгашида Болгария Халқ Республикаси делегациясининг фаолиятини ва унда қабул қилинган ҳужжатларни кўриб чиқдилар ва маъқулладилар.

Бу ерда эълон қилинган хабарда Варшава Шартномаси имзолангандан кейин ўтган чорак аср социалистик мамлакатлар қардош мудофаа иттифоқини тузиш зарур эканлигини яққол кўрсатганлиги, Шартномада қатнашувчи давлатлар мустақиллигининг ва социалистик ғалабаларининг мустаҳкам таянчи, Европада ва бутун дунёда тинчлик ва хавфсизлик омили сифатида тарихий роль ўйнаётганлиги тасдиқланганлиги уқтириб ўтилади.

Кенгашда қабул қилинган Декларация Варшава Шартномаси мамлакатларининг тинчлик, кескинликни юмшатиш, қуролсизланиш, халқлар хавфсизлиги ва ҳамкорлиги ишида туб манфаатдор эканлигини кўрсатувчи янги яққол далил бўлиб хизмат қилади.

БКП Марказий Комитети Сиёсий бюроси, БХР Давлат Кенгаши ва Министрлар Совети қуролсизланиш проблемасини жуда муҳим аҳамиятга молик деб ҳисоблайди ва қуролсизланиш хусусида ҳозирги вақтда олиб борилаётган ҳамма музокараларни муваффақият билан ниҳоясига етказишни ва бу соҳада тўхтатиб қўйилган музокараларни қайта бошлаб юборишни талаб қилади.

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ

ГБСП Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси билан ГДР Министрлар Совети Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг кенгашида қатнашган ГДР делегациясининг фаолиятини ва кенгашда қабул қилинган ҳужжатларни тўла-тўкис маъқуллайдилар.

Бу ерда тарқатилган баёнотда уқтириб ўтилишича, 80-йиллар бўсағасида инсоният ўзининг тинч келажаги ва ўз ҳаёти қай йўлдан бориши кераклигини танлаб олиши керак бўлган бир пайтда социалистик давлатлар сиёсий кескинликни юмшатиш йўлини тозалаб бериши ҳамда ҳарбий соҳадаги кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш соҳасидаги тадбирлар билан бу жараённи чуқурлаштириши лозим бўлган реалистик таклифларни ўртага ташладилар.

Баёнотда уқтириб ўтиладики, Варшава Шартномаси ташкилотининг 25 йиллик фаолияти билан бевосита боғланган тарихий ютуқ шундан иборатки, тинчлик урушлар оралиғидаги нафас ростлашдангина иборат бўлиб қолган фожиали циклни йўққа чиқаришга муваффақ бўлинди. Шу муносабат билан ГБСП Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ва ГДР Министрлар Совети КПСС билан Совет Иттифоқининг изчил тинчликсеварлик сиёсатини, шунингдек КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг ялпи тинчлик манфаатлари йўлидаги тинимсиз фаолиятини қайд этадилар.

ГБСП Марказий Комитети билан ГДР Министрлар Совети яқин вақт ичида дунёнинг барча районларидаги давлат раҳбарларининг энг олий даражадаги учрашувини ўтказиш тўғрисидаги таклифга муҳим аҳамият берадилар. Бундай учрашув халқаро кескинлик манбаларини тугатишга ва уруш хавфининг олдини олишга кўмаклашган бўлур эди.

Бўлажак Мадрид учрашуви кескинликни юмшатиш сиёсатини давом эттириш ишига муҳим ҳисса бўлиб қўшилиши керак. Европада ҳарбий кескинликни юмшатиш ва қуролсизланишга бағишланган конференцияни чақирилиши Европа давлатлари ўртасида ҳарбий муҳолифликни камайтиришга, ишончни мустаҳкамлашга ёрдам беради.

ГДР социалистик давлатларнинг қардошлик иттифоқини мустаҳкамлаш, тинчлик ва халқаро хавфсизликни таъминлаш ишига ўз ҳиссасини қўшади, деб таъкидланади баёнотда. (ТАСС).

ИСЛОМ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ТАШКИЛОТИ СЕССИЯСИДА

ИСЛОМОБОД, 21 май (ТАСС). Ислом конференцияси ташкилоти (ИКТ) XI сессиясида Ливия делегациясининг бошлиғи А. Аттрейки бу ерда матбуот конференцияси ўтказди. Биз, деди у, Афғонистон халқи манфаатларини назарда тутиб ва чуқур ижтимоий ўзгаришлар келтириб чиқарган Афғонистон революциясини қўллаб-қувватлаймиз.

Сурия, ЯХДР, Ливия ва Фаластин Озодлик ташкилоти делегацияларининг Афғонистондаги воқеаларни АДР ҳукуматининг шу йил 14 майдаги баёнотини ҳисобга олган ҳолда муҳокама қилиш тўғрисидаги талабларига қарамай, энг реакцион мусулмон доираларининг вакиллари Афғонистоннинг ҳаётий манфаатларига алоқадор масалаларни унинг иштирокисиз ҳал этишга яна уриниб кўрди.

Эрон делегацияси ҳатто ИКТ сессияси иш тартибини очиқдан очиқ бузиб, Афғонистон аксилинқилобчиларининг бешта бошлиғини ҳам ўз составига қўшди.

Фаластин Озодлик ташкилотининг ИКТ сессиясидаги делегацияси бошлиғи Абдил Муҳсин Абу Майзар ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди: Америка империализми мусулмон мамлакатларининг асосий душманидир. АҚШнинг Яқин Шарқда олиб бораётган сиёсати барча араб мамлакатларига таҳдид қилмоқда. Шу муносабат билан сессия, деди у Яқин Шарқ хусусида бир неча резолюция қабул қилиб, Кэмп-Дэвиддаги тил бириктиришни, араб ерларининг босиб олинишини ва Жанубий Ливанда Исроилнинг қилаётган агрессив ҳаракатларини қоралади. Қўшма Штатлар билан Исроилнинг Фаластинга қарши тутган позициясини кескин қораловчи резолюциянинг қабул қилинишига ҳам эришилди, деб таъкидлади Абдил Муҳсин Абу Майзар.

Фаластин Озодлик ташкилоти делегациясининг бошлиғи яна бундай деди: сессия давомида Америка маъмуриятининг Эронга қарши агрессияси ҳамда «жазо чоралари»ни қораловчи резолюция маъқулланди. Америка империализмининг Эроннинг ички ишларига аралашувига қарши Эрон халқининг олиб бораётган кураши қўллаб-қувватланди.

БУХОРО (**«Совет Ўзбекистони» махсус мухбиридан телефон орқали олинди**). Ғўза парваришида қизғин палла бошланди. Буни қалбдан ҳис этган Навоий районидаги «Коммунизм» колхози пахтакорлари ғўзани меҳр билан парвариш қилмоқдалар.

ПАРВАРИШ ИЛҒОРЛАРИ

Колхоз пахтакорлари бу йил 1100 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил олишни мўлжаллашяпти. Бу марра ўз-ўзидан эгалланмайди. Шунинг учун ғўзани озиқлантиришга алоҳида эътибор берилаётир. Махсус мосламаларда ҳар гектар ерга 10 тоннадан маҳаллий ўғит, 50 килограммдан азот солиняпти. Шуниси қувончлики, маҳаллий ўғит сепувчи бу серунум агрегатни колхоз инженер ва механиклари ихтиро қилишган.

— Ҳосил кўчатдан олинади, — дейди колхоз партия комитетининг секретари Аҳмадали Ҳамидов. — Шунинг учун биз ҳар гектар майдонда 100—110 минг туп соғлом ва бақувват кўчат бўлишини таъминладик. Миришкор пахтакорларимиз ана шу кўчатларни серҳосил қилиб ўстириш учун барча имкониятларини ишга солмоқдалар. Ҳосил душмани, ғўза озуқаси шериги — бегона ўтларга, ҳашаротларга қирон келтирилмоқда.

Колхоз пахтакорлари Малик чўлидан 300 гектар ер очиб, чигит экканэдилар. Янги ерда ҳам ғўзалар дуркун ўсяпти. Чўлда деҳқончилик қилаётган Ленин ордени кавалери Сайфи Абдуллаев бошлиқ бригада азаматлари ҳар гектар ердан 30 центнердан хирмон кўтариш мажбуриятини олишган.

СПОРТ

БЕЛЛАШУВЛАР, ТУПЛАР, ОЧКОЛАР

✦ ФУТБОЛ. Совет ёшлари терма командаси Европа чемпиони бўлишди. Ёшларимиз ҳал қилувчи учрашувда ГДР командаси билан куч синашиб, муваффақият қозондилар. 51-минутда Суслопаров киритган ягона тўп командамизга ғалаба келтирди.

Иккинчи лиганинг Ўзбекистон зонасида навбатдаги тур учрашувлари бўлди. Мазкур ўйинлардан кейин Фарғонанинг «Нефтяник» командаси 19 очко билан яна биринчи ўринга кўтарилди. Самарқандлик динамочиларда 18, «Хива» командасида 17 тадан очко бор.

✦ ЧИМ ХОККЕЙ. Олий лига эркаклар командаларининг навбатдаги тур ўйинларида қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди: «Андижончи» — «Труд» (Куйбишев) — 5:1, 1:0, «Старт» (Ленинск) — «Волга» (Ульяновск) — 2:1, 0:2. Эркаклар биринчи лига командалари ўртасида республикамиз вакиллари пешқадамлик қилишяпти. Чунончи, самарқандлик спартакчилар 16, Бухоро командаси 10, Фарғонанинг «Химик» командаси 8 тадан очко билан фахрли ўринларни эгаллаб турибди. Аёллар биринчи лига командалари ўртасида «Политотдел» хоккейчилари олти ўйиндан 8 очко жамғариб, учинчи ўринда бормоқдалар.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Тинч оқар Дон. Бадиий фильм. 3-серия. 12.00 — Халқаро конкурслар лауреати А. Насеткин чалади. 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Кинопрограмма. 16.05 — Ўқитувчига музика дарси. 17.10 — Қувноқ стартлар. 17.55 — Подмосковье учрашувлари. 18.25 — Синюшканинг қудуғи. Бадиий фильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Мультфильм. 19.45 — Социалистик мамлакатлар бадиий коллективларининг концерти. 20.30 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол бўйича халқаро учрашув. СССР — Франция терма командалари. Танаффус пайтида дунё воқеалари. 23.45 — Тинчлик велосипед пойгаси.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.20 — Қиличбозлик. 12.30 — А. Н. Толстой ижодига обзор. 13.00 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 13.30 — Улар Ватан учун жанг қилдилар. Бадиий фильм 2-серия. 14.45 — Телевизион театр. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Ёшлик. 19.00 — Янги техника ва технологияни ишлаб чиқаришга. 19.20 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Музикали кўрсатув. 20.50 — Ўзбек цирки манежда. 21.30 — Время. 22.00 — Оламда нима гап? 22.30 — Концерт.

II.

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Математика. 21.25 — М. А. Шолохов туғилган куннинг 75 йиллигига. 21.55 — Сарой таклиф этади. 22.25 — Тоғларда қолди менинг қалбим. Бадиий фильм.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА 8.30 — Ўзбек классик қўшиқлари. 9.30 — М. Леvиев ва С. Бобоев қўшиқлари. 12.10 — Узбекистан индустриальний. 13.00 — Республика бўрдоқичилик базаларида. 13.30 — Осиё ва Африка артистларининг концерти. 14.00 — Ноз-неъмат бунёдкорлари беш йиллик вахтасида. 18.15 — Сиёсий билимлар радиоуниверситети. 18.45 — Юность Узбекистана. 19.45 — Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари кинофестивали кундалиги. 20.25 — Эстрада концерти. 20.50 — Йўл ҳаракати янги қоидаларини ўрганиш ва ўзлаштириш — муҳим вазифа. 21.00 — Радиотингловчиларнинг талабларига биноан концерт. 22.30 — Р. Назаров. «Салом, Кримов!».

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 23/V да **Келинлар қўзғолони**, 24/V да **Нодирабегим**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 23/V да **Қизил дуррали нозик ниҳолим**, 24/V да **Сув келтирган азиз**.

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ

25 май соат 10.00да

ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИНИ ЎТКАЗАДИ

Мактабларнинг битирувчилари ва барча хоҳлаганлар таклиф қилинади.

Институт адреси: Тошкент шаҳри, Горбунов кўчаси, 5-уй (4, 7, 9, 11, 24, 28-трамвайлар; 2, 6, 9, 11, 13, 15, 16-троллейбуслар; 2, 3, 18, 45, 50, 54-автобусларнинг «Соцгородок» ва «Тўқимачилик институти» бекатлари).

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»нинг транспорт ишлаб чиқариш бошқармаси

9-АВТОТРАНСПОРТ КОРХОНАСИГА

«КРАЗ-256», «МАЗ-503» маркали автомашиналарда ишлаш учун 1, 2, 3-класс шофёрлари

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай. Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Бектемир шаҳри, Лихачёв кўчаси, 2-уй (106-автобуснинг «9-автобаза», 7, 15, 68-автобусларнинг «Қуйлиқ» бекатлари).

Марказий В. И. Ленин музейининг Тошкент филиали дирекцияси, партия ташкилоти ва маҳаллий комитети музей директори, тарих фанлари доктори, профессор

Ҳужума Саматовна ШУКУРОВАнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон телевидениеси студияси коллективи қишлоқ хўжалиги кўрсатувлари бош редакциясининг администратори М. Исҳоқовга отаси

Мирзо ИСҲОҚОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги

1980—1981 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

(Тошкент шаҳри-95, Студентлар шаҳарчаси)

Кундузги ўқишга: фойдали қазилма конларини геологик суратга олиш, қидириш ва разведка қилиш; фойдали қазилма конларини қидириш ва разведка қилишнинг геофизик методлари; геохимия; гидрогеология ва инженерлик геологияси; амалий математика; қуруқлик гидрологияси; агрохимия ва тупроқшунослик; ҳуқуқшунослик; рус тили ва адабиёти; она тили ва адабиёти; роман-герман тиллари ва адабиёти; шарқ тиллари ва адабиёти; тарих; фалсафа; психология; математика; механика; физика; химия; биология; журналистика; география.

Кечки ўқишга: рус тили ва адабиёти; она тили ва адабиёти; тарих; математика; физика; химия; биология; журналистика; география; ҳуқуқшунослик.

Сиртқи ўқишга: рус тили ва адабиёти; она тили ва адабиёти; тарих; журналистика; география; ҳуқуқшунослик.

ФАРҒОНА ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ

(Қиргули шаҳри-2, Улуғбек кўчаси, 71-уй)

Кундузги ўқишга: нефть ва газ қудуқларини пармалаш; саноат корхоналари, шаҳарлар ва қишлоқ хўжалигининг электр таъминоти; машинасозлик технологияси, металл кесадиган станоклар ва асбоблар; қурилиш материаллари, буюмлари ва конструкциялари корхоналарини механик жиҳозлаш; енгил саноат машиналари ва аппаратлари; тикув буюмлари технологияси; саноат ва граждан қурилиши; бухгалтерия ҳисоби; маиший хизмат кўрсатиш экономикаси ва уни ташкил этиш.

Кечки ўқишга: нефть ва газ қудуқларини пармалаш; саноат корхоналари, шаҳарлар ва қишлоқ хўжалигининг электр таъминоти; машинасозлик технологияси, металл кесадиган станоклар ва асбоблар; енгил саноат машиналари ва аппаратлари; саноат ва граждан қурилиши.

Сиртқи ўқишга: машинасозлик технологияси; металл кесадиган станоклар ва асбоблар; саноат ва граждан қурилиши; қурилиш материаллари, буюмлари ва конструкциялари корхоналарини механик жиҳозлаш.

ҚЎҚОН УМУМТЕХНИКА ФАКУЛЬТЕТИ

(Қўқон шаҳри)

Машинасозлик технологияси, металл кесадиган станоклар ва асбоблар; нефть ва газ қудуқларини пармалаш; саноат ва граждан қурилиши.

Абу Райҳон Беруний номли Тошкент политехника институти

(Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 13-уй)

Кундузги ўқишга: фойдали қазилма конларини геологик суратга олиш, қидириш ва разведка қилиш; нефть ва газ конлари геологияси ва уларни разведка қилиш; фойдали қазилма конларини қидириш ва разведка қилишнинг геофизик методлари; гидрогеология ва инженерлик геологияси; фойдали қазилма конлари технологияси ва разведка қилиш техникаси; маркшейдерлик иши; фойдали қазилма конларини ер остида ишлаш технологияси ва уни комплекс механизациялаш; нефть ва газ конларини ишлаш технологияси ва уни комплекс механизациялаш; фойдали қазилма конларини очиқ ишлаш технологияси ва уни комплекс механизациялаш; электр станциялари; электр системалари; саноат корхоналари, шаҳарлар ва қишлоқ хўжалигининг электр таъминоти; иссиқлик электр станциялари; иссиқлик электр станцияларида сув ва ёқилғи технологияси; гидроэнергетик қурилмалар; саноат иссиқлик энергетикаси; рангли металлар металлургияси; машинасозлик технологияси, металл кесадиган станоклар ва асбоблар; қуюв ишлаб чиқариши машиналари ва технологияси; металларни босим билан ишлаш машиналари ва унинг технологияси; пайвандлаш ишлаб чиқариши ускуналари ва технологияси; кон машиналари ва комплекслари; қишлоқ хўжалик машиналари; автомобиллар ва тракторлар; химия ишлаб чиқариши машиналари ва аппаратлари; совутиш ва компрессор машиналари ҳамда қурилмалари; самолётсозлик; электр машиналари; электр изоляцион ва кабель техникаси; автоматика ва телемеханика; электрон ҳисоблаш машиналари; саноат электроникаси; саноат қурилмаларини электрлаштириш ва автоматлаштириш; ярим ўтказгичли ва микроэлектрон асбоблар; кон ишларини электрлаштириш ва автоматлаштириш; химиявий технология процессларини автоматлаштириш ва комплекс механизациялаш; ахборотларни узатиш, ишлаш жараёнларини автоматлаштириш ва механизациялаш, физик электроника; автоматлаштирилган бошқариш системалари; амалий математика; ноорганик моддалар технологияси; тўқима материалларнинг химиявий технологияси; асосий органик ва нефть-химия синтези; резина технологияси; пластик массаларни қайта ишлаш технологияси; керамика ва ўтга чидамли материалларнинг химиявий технологияси; ёғочсозлик технологияси; ачитқи ишлаб чиқариш технологияси; мойлар технологияси; архитектура; саноат ва граждан қурилиши; дарё иншоотлари ва гидроэлектростанцияларнинг гидротехник қурилиши; бинокорлик буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш; иссиқлик-газ таъминоти ва вентиляция; сув таъминоти ва канализация; амалий геодезия; машинасозлик саноати экономикаси ва уни ташкил этиш; қурилиш экономикаси ва уни ташкил этиш.

Кечки ўқишга: электр станциялари; саноат корхоналари, шаҳарлар ва қишлоқ хўжалигининг электр таъминоти; саноат иссиқлик энергетикаси; машинасозлик технологияси, металл кесадиган станоклар ва асбоблар; пайвандлаш ишлаб чиқариши ускуналари ва технологияси; қишлоқ хўжалик машиналари; автомобиллар ва тракторлар; самолётсозлик; электр изоляцион ва кабель техникаси; саноат қурилмаларини электрлаштириш ва автоматлаштириш; ярим ўтказгичли ва микроэлектрон асбоблар; автоматлаштирилган бошқариш системалари; амалий математика; ёғочсозлик технологияси, архитектура; саноат ва граждан қурилиши; бинокорлик буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш; иссиқлик-газ таъминоти ва вентиляция; сув таъминоти ва канализация; машинасозлик саноати экономикаси ва уни ташкил этиш; қурилиш экономикаси ва уни ташкил этиш.

НАМАНГАН ФИЛИАЛИ

(Наманган шаҳри, 3-микрорайон)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалик қурилиши; гидромелиорация ишларини механизациялаш; саноат ва граждан қурилиши; дарё иншоотлари ва гидроэлектростанцияларнинг гидротехник қурилиши; иссиқлик-газ таъминоти ва вентиляция.

ОЛМАЛИҚ КЕЧКИ КОН-МЕТАЛЛУРГИЯ ФАКУЛЬТЕТИ

(Олмалиқ шаҳри, Ленин кўчаси, 56-уй)

Фойдали қазилма конларини очиқ ишлаш технологияси ва уни комплекс механизациялаш; фойдали қазилмаларни бойитиш; рангли металлар металлургияси; кон машиналари ва комплекслари; кон ишларини электрлаштириш ва автоматлаштириш; ноорганик моддалар технологияси; саноат ва граждан қурилиши.

АНГРЕН КЕЧКИ УМУМТЕХНИКА ФАКУЛЬТЕТИ

(Ангрен шаҳри, Чекрезов кўчаси, 17-уй)

Фойдали қазилма конларини ер остида ишлаш технологияси ва уни комплекс механизациялаш; саноат корхоналари, шаҳарлар ва қишлоқ хўжалигининг электр таъминоти; саноат қурилмаларини электрлаштириш ва автоматлаштириш; резина технологияси; керамика ва ўтга чидамли материалларнинг химиявий технологияси; саноат ва граждан қурилиши.

ЖИЗЗАХ ФИЛИАЛИ

(Жиззах шаҳри, микрорайон, 2)

Кундузги ўқишга: саноат ва граждан қурилиши; бинокорлик буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш.

Кечки ўқишга: саноат ва граждан қурилиши; бинокорлик буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш.

Сиртқи ўқишга: саноат ва граждан қурилиши.

ЗАРАФШОН КЕЧКИ УМУМТЕХНИКА ФАКУЛЬТЕТИ

(Бухоро область, Зарафшон шаҳри)

Саноат корхоналари, шаҳарлар ва қишлоқ хўжалигининг электр таъминоти; саноат қурилмаларини электрлаштириш ва автоматлаштириш; саноат ва граждан қурилиши.

УЧҚУДУҚ ШАҲРИДА

Фойдали қазилма конларини очиқ ишлаш технологияси ва уни комплекс механизациялаш; кон машиналари ва комплекслари; кон ишларини электрлаштириш ва автоматлаштириш.

НАВОИЙ КЕЧКИ УМУМТЕХНИКА ФАКУЛЬТЕТИ

(Навоий шаҳри, Южний переулоги, 1-уй)

Электр станциялари; машинасозлик технологияси, металл кесадиган станоклар ва асбоблар; автомобиллар ва тракторлар; ноорганик моддалар технологияси; саноат ва граждан қурилиши; иссиқлик-газ таъминоти ва вентиляция; сув таъминоти ва канализация.

ЧИРЧИҚ КЕЧКИ ФАКУЛЬТЕТИ

(Чирчиқ шаҳри, Ломоносов кўчаси, 7-уй)

Саноат корхоналари, шаҳарлар ва қишлоқ хўжалигининг электр таъминоти; машинасозлик технологияси, металл кесадиган станоклар ва асбоблар; химия ишлаб чиқариши машиналари ва аппаратлари; электр машиналари; саноат қурилмаларини электрлаштириш ва автоматлаштириш; химиявий технология процессларини автоматлаштириш ва комплекс механизациялаш; ноорганик моддалар технологияси; саноат ва граждан қурилиши.

ТОШКЕНТ СИРТҚИ УМУМТЕХНИКА ФАКУЛЬТЕТИ

(Тошкент шаҳри, Пахтакор кўчаси, 3-уй)

Фойдали қазилма конларини геологик суратга олиш, қидириш ва разведка қилиш; нефть ва газ конлари геологияси ва уларни разведка қилиш; иссиқлик электр станциялари; машинасозлик технологияси, металл кесадиган станоклар ва асбоблар; совутиш ва компрессор машиналари ҳамда қурилмалари; керамика ва ўтга чидамли материалларнинг химиявий технологияси; мойлар технологияси; саноат ва граждан қурилиши.

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, Горбунов кўчаси, 5-уй)

Кундузги ўқишга: тўқимачилик саноати машиналари ва аппаратлари; енгил саноат машиналари ва аппаратлари; табиий ва химиявий толаларни йигириш; пардозлаш ишлаб чиқаришининг химиявий технологияси ва ускуналари; трикотаж ишлаб чиқариши; тикув буюмлари технологияси; чарм буюмлар технологияси; полиграфия ишлаб чиқариши технологияси; тўқувчилик; тикув буюмларини конструкциялаш; кенг истеъмол моллари саноати экономикаси ва уни ташкил этиш; меҳнатни нормалашни ташкил этиш.

Кечки ўқишга: тўқимачилик саноати машиналари ва аппаратлари; енгил саноат машиналари ва аппаратлари; табиий ва химиявий толаларни йигириш; тикув буюмлари технологияси; тикув буюмларини конструкциялаш; кенг истеъмол моллари саноати экономикаси ва уни ташкил этиш.

Сиртқи ўқишга: тўқимачилик саноати машиналари ва аппаратлари; тикув буюмлари технологияси; тўқувчилик; кенг истеъмол моллари саноати экономикаси ва уни ташкил этиш.

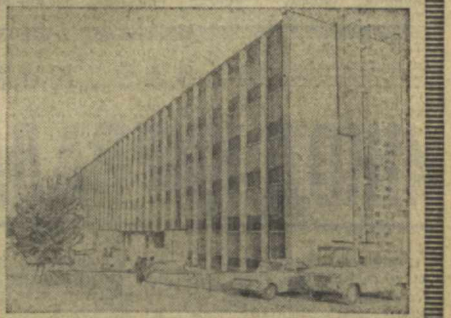

НАМАНГАН УМУМТЕХНИКА ФАКУЛЬТЕТИ

(Наманган шаҳри, 2-микрорайон, 142-уй)

Кечки ўқишга: тўқимачилик саноати машиналари ва аппаратлари; енгил саноат машиналари ва аппаратлари; табиий ва химиявий толаларни йигириш; тикув буюмлари технологияси.

Сиртқи ўқишга: табиий ва химиявий толаларни йигириш (жумладан ипак технологияси).

МАРҒИЛОН УМУМТЕХНИКА ФАКУЛЬТЕТИ

(Марғилон шаҳри, Ипак комбинати)

Кечки ўқишга: тўқимачилик саноати машиналари ва аппаратлари; енгил саноат машиналари ва аппаратлари; табиий ва химиявий толаларни йигириш; тўқувчилик.

АНДИЖОН ЎҚУВ-КОНСУЛЬТАЦИЯ ПУНКТИ

Кечки ўқишга: тўқимачилик саноати машиналари ва аппаратлари; табиий ва химиявий толаларни йигириш; тўқувчилик.

Сиртқи ўқишга: трикотаж ишлаб чиқариши.

Т. Г. ШЕВЧЕНКО НОМЛИ НУКУС ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

(Нукус шаҳри, Университет кўчаси, 1-уй)

Кундузги ўқишга: агрономия; қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш; қишлоқ хўжалигини планлаштириш; қишлоқ хўжалигида бухгалтерия ҳисоби; бухгалтерия ҳисоби; ҳуқуқшунослик; рус тили ва адабиёти; она тили ва адабиёти; роман-герман тиллари ва адабиёти; тарих; математика; физика; химия; биология; география: жисмоний тарбия.

Сиртқи ўқишга: агрономия; қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш; бухгалтерия ҳисоби; рус тили ва адабиёти; она тили ва адабиёти; тарих; биология, география.

АНДИЖОН ДАВЛАТ ТИЛЛАР ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

(Андижон шаҳри, Мир кўчаси, 1-уй)

Кундузги ўқишга: рус тили ва адабиёти; чет тиллари (инглиз, немис, француз).

Сиртқи ўқишга: рус тили ва адабиёти.

ТОШКЕНТ АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ ВА ЙЎЛЛАР ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, К. Маркс кўчаси, 32-уй)

Кундузги ўқишга: қурилиш ва йўл машиналари ва асбоблари; автомобиль йўллари; кўприклар ва тоннеллар; автомобиллар ва автомобиль хўжалиги, йўл ҳаракатини ташкил этиш; автомобиль транспорти эксплуатацияси; автомобиль транспорти экономикаси ва уни ташкил этиш; бухгалтерия ҳисоби (транспортда ҳисоб).

Кечки ўқишга: қурилиш ва йўл машиналари ва асбоблари; автомобиль йўллари; кўприклар ва тоннеллар; автомобиллар ва автомобиль хўжалиги; автомобиль транспорти экономикаси ва уни ташкил этиш.

Сиртқи ўқишга: қурилиш ва йўл машиналари ва асбоблари; автомобиль йўллари; автомобиллар ва автомобиль хўжалиги; автомобиль транспорти экономикаси ва уни ташкил этиш; бухгалтерия ҳисоби (транспортда ҳисоб).

СССР олий ўқув юртларига қабул қилиш қоидалари:

Олий ўқув юртларига тўлиқ ўрта маълумотли СССР гражданлари қабул қилинади.

Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқиш учун 35 ёшгача, ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқишга (кечки ва сиртқи) ёши чекланмаган ҳолда, кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган ва конкурсда қобилиятли деб топилган кишилар СССР Олий ўқув юртларига қабул қилинадилар.

СССР территориясида яшаб турувчи чет давлатларнинг гражданлари олий ўқув юртларига умумий асосларда қабул қилинадилар.

Олий ўқув юртига қабул қилишда камида икки йил амалий иш стажи — меҳнат дафтарчаси ёки колхоз меҳнат дафтарчасидаги ёзувлар асосига эга бўлганларга имтиёзлар берилади.

Олий ўқув юртига кириш ҳақидаги ректор номига ёзилган ариза ягона формада топширилади.

Сиртқи ўқишга кирувчилар аризаларини турар жойларига яқин бўлган олий ўқув юртларида ўзларини қизиқтирган мутахассислик ёки умумий техника факультетларига топширадилар.

Аризага ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), олий ўқув юртига кириш учун характеристика, 286-формадаги медицина справкаси, бош кийимсиз тушилган 3x4 см. ҳажмидаги тўрт дона фотосурат қўшиб топширилади.

Олий ўқув юртига кирувчилар паспорт, ҳарбий билет (запасдаги ҳарбий хизматчилар) ёки ҳарбий рўйхатда турганлиги тўғрисида гувоҳнома (чақирилиш ёшидаги шахслар)ни шахсан кўрсатадилар.

Кирувчилар сўнгги иш жойидан партия, комсомол, касаба союз ва бошқа жамоат ташкилотлари, корхона раҳбарлари, муассаса, ташкилот, колхоз правлениелари томонидан ёзиб берилган, умумтаълим мактабларини ва бошқа ўқув юртларини битирганлар мактаб ёки бошқа ўқув юрти раҳбарлари ва жамоат ташкилотлари томонидан ёзиб берилган характеристикани топширадилар.

Камида икки йиллик амалий иш стажи бўлган, шунингдек ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқишга юборилган ва халқ хўжалигида бажарилган ишига мос келадиган мутахассислик бўйича ўқишга кираётган кишилар ариза билан бир қаторда корхона ёки муассаса раҳбари томонидан тасдиқланган меҳнат дафтарчасидан кўчирмани биргаликда топширишлари лозим.

Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқишга қабул қилинган кишилар ўқув йили бошлангунга қадар меҳнат стажини тасдиқловчи ҳужжатнинг асл нусхасини топширишлари шарт.

Олий ўқув юртларига кирувчилардан аризалар қабул қилиш, кириш имтиҳонларини ўтказиш ва шунингдек, уларни студентлар составига киритиш қуйидаги муддатларда белгиланади.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШДАН АЖРАЛГАН ҲОЛДА ЎҚИШ УЧУН:

санъат мутахассислигидан бошқа ҳамма мутахассисликлар учун аризалар 20 июндан 31 июлга қадар қабул қилинади, кириш имтиҳонлари 1—20 август кунлари, студентлар составига киритиш 21—25 август кунлари ўтказилади.

Мавсумий иш билан боғлиқ бўлган мутахассисликлардан, шунингдек педагогика мутахассислигидан бошқа ҳамма мутахассисликлар учун кечки ўқишга аризалар 20 июндан 1 сентябргача, кириш имтиҳонлари 11 августдан 11 сентябргача қабул қилинади, студентлар составига киритиш эса 21 августдан 21 сентябргача ўтказилади. Сиртқи ўқишга аризалар 1 сентябргача қабул қилинади, кириш имтиҳонлари 11 сентябрга қадар, студентлар составига киритиш эса 21 августдан 21 сентябрга қадар ўтказилади.

Мавсумий ишлар билан боғлиқ бўлган мутахассисликлар — геодезия, геология-қидирувга кечки ва сиртқи бўлимларда ўқиш учун аризалар 1 октябрдан 16 декабргача, кириш имтиҳонлари 1 декабрдан 1 февралгача, студентлар составига киритиш эса 1 февралдан 16 февралгача ўтказилади.

Қишлоқ хўжалиги мутахассислиги бўйича сиртқи бўлимда ўқиш учун аризалар 1 октябрдан 16 январгача, кириш имтиҳонлари 1 январдан 16 февралгача, студентлар составига киритиш эса 16 февралдан 1 мартгача ўтказилади.

Педагогика мутахассислиги бўйича кечки ва сиртқи бўлимларда ўқиш учун аризалар 1 июнгача қабул қилинади, кириш имтиҳонлари 1 июндан 21 июнгача қабул қилинади, студентлар составига киритиш 21 июндан 1 июлгача ўтказилади.

Эслатма: имтиҳонлар бир нечта потокларда ўтказилиши керак.

Олий ўқув юртларига кирувчилар ўзлари танлаган мутахассисликларига мувофиқ қуйидаги фанлардан кириш имтиҳонлари топширадилар:

техника ва иқтисодий инженерлик, физика, механика-математика мутахассисликлари учун — рус тили (ёки ўқиш қайси тилда олиб борилса, ўша тилдан) ва адабиётдан (ёзма), математикадан (ёзма ва оғзаки), физикадан (ёзма ва оғзаки);

архитектура мутахассислиги учун — рус тили (ёки ўқиш қайси тилда олиб борилса, ўша тилдан) ва адабиётдан (ёзма), расм, чизмачилик, математикадан (ёзма ёки оғзаки), физикадан (оғзаки);

химия, химиявий технология, металлургия, технология, тегишли саноат тармоқлари бўйича иқтисодий инженерлик мутахассисликлари учун — рус тили (ёки ўқиш қайси тилда олиб борилса, ўша тилдан) ва адабиётдан (ёзма), химиядан (оғзаки), математикадан (ёзма ёки оғзаки), физикадан (ёзма ёки оғзаки);

биология (университетлардан ташқари), қишлоқ хўжалиги (инженер-техниклардан ташқари) мутахассисликлари учун — рус тили (ёки ўқиш қайси тилда олиб борилса, ўша тилдан) ва адабиётдан (ёзма), биологиядан (оғзаки), химиядан (оғзаки), физикадан (ёзма ёки оғзаки);

университетларга биология мутахассислиги бўйича кирувчилар — физика ўрнига математикадан (ёзма ёки оғзаки) имтиҳон топширадилар;

жисмоний тарбия мутахассислиги учун — рус тили (ёки ўқиш қайси тилда олиб борилса, ўша тилдан) ва адабиётдан (ёзма), танлаган мутахассислигидан, биологиядан (оғзаки), химиядан (оғзаки);

психология мутахассислиги бўйича кирувчилар — математикадан (ёзма ва оғзаки), СССР тарихидан (оғзаки), биологиядан (оғзаки);

филология, чет тиллари, шунингдек, рус тили ва адабиёти, она тили ва СССР халқлари адабиёти, журналистика, тарих ҳамда фалсафа, ҳуқуқшунослик мутахассисликлари бўйича кирувчилар—рус тили (ёки ўқиш қайси тилда олиб борилса, ўша тилдан) ва адабиётдан (ёзма ва оғзаки), чет тилларининг биридан (оғзаки), СССР тарихидан (оғзаки);

журналистика мутахассислиги бўйича кундузги ўқишга кирувчилар учун олдин ижодий конкурс ўтказилади;

иқтисод, география ҳамда сиёсий иқтисод мутахассисликлари бўйича кирувчилар — рус тили (ёки ўқиш қайси тилда олиб борилса, ўша тилдан) ва адабиётдан (ёзма), математикадан (ёзма ёки оғзаки), СССР тарихидан (оғзаки), географиядан (оғзаки);

иқтисодий кибернетика мутахассислиги бўйича кирувчилар — география (оғзаки) ўрнига математикадан имтиҳон топширадилар;

товаршунослик мутахассислиги бўйича кирувчилар — рус тили (ёки ўқиш қайси тилда олиб борилса, ўша тилдан) ва адабиётдан (ёзма), математикадан (ёзма ёки оғзаки), география (оғзаки), химия (оғзаки);

рус тили ва адабиёти, она тили ва СССР халқлари адабиёти мутахассисликлари бўйича кирувчилар — рус тили ва адабиётидан (ёзма), она тили ва адабиётдан (ёзма ва оғзаки), СССР тарихидан (оғзаки) кириш имтиҳони топширадилар.

Ўрта мактабни олтин (кумуш) медаль билан ёки ўрта махсус ўқув юрти ва ҳунар-техника билим юртини «имтиёзли» диплом билан битирганлар (эҳтиёж катта бўлган ихтисосларга кириш имтиҳонларини топширмай қабул қилиниш ҳуқуқи берилганлардан ташқари), олий ўқув юртида танланган мутахассислик бўйича белгиланган фандан фақат битта кириш имтиҳони топширадилар.

Улар имтиҳонни «беш» баҳога топширсалар, бошқа имтиҳонлардан озод қилинадилар, агар «тўрт» ёки «уч» баҳо олсалар, қолган имтиҳонларнинг ҳаммасини топширадилар.

Эҳтиёж катта бўлган ихтисосларга кирувчиларнинг ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжатидаги ўртача балл 4,5, асосий иккита кириш имтиҳонини 8 дан кам бўлмаган баллга топширса, қолган иккита имтиҳонни топширишдан озод қилинадилар. Бир имтиҳондан «уч» баҳо олганлар ҳамма имтиҳонни топширадилар.

Рус тили (ёки ўқиш қайси тилда олиб борилса, ўша тилдан) ва адабиётдан ёзма кириш имтиҳони иншо ёзиш шаклида ўтказилади.

Кириш имтиҳонлари СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги томонидан тасдиқланган программа бўйича умумий таълим мактабларининг программаси асосида қабул қилинади.

Олий ўқув юртларига кириш учун имтиҳонларга қўйилганларга белгиланган қоидага биноан иш жойидан меҳнат ҳақи сақланмаган ҳолда ўн беш календарь куни миқдорида қўшимча отпуска берилади (олий ўқув юртига бориб-келиш учун кетган вақт ҳисобга олинмайди).

Жадвалда белгиланган имтиҳонга узрли сабабсиз муддатида етиб келмаган кишилар кейинги имтиҳонларга киритилмайдилар.

Дастлабки имтиҳонлардан қониқарсиз баҳо олганлар кейинги имтиҳонларга қўйилмайди. Баҳони оширишш мақсадида қайта имтиҳон топширишга рухсат берилмайди.

Р. — 02009. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Б. — 118.